

29.01.2013

Kokousaika 29.01.2013 15:30 - 18:01

Kokouspaikka Lautakunnan sali, Kansakoulukatu 3

Läsnä

Jäsenet

Rautava, Risto	puheenjohtaja
Soininvaara, Osmo	varapuheenjohtaja
Andersson, Hennariikka	
Loukoila, Eija	
Lovén, Jape	
Niiranen, Matti	
Packalen, Tom	
Välimäki, Heta	
Silfverberg, Outi	varajäsen

Muut

Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Tenkula, Tarja	kaupunginhallituksen edustaja
Aho, Mikko	virastopäällikkö
Karsimus, Outi	hallintopäällikkö
Lehmuskoski, Ville	liikennesuunnittelupäällikkö
Manninen, Rikhard	yleiskaavapäällikkö
Veltheim, Olavi	asemakaavapäällikkö
Mäntymäki, Heikki	viestintäpäällikkö
Holappa, Miia-Riina	lakimies
Vainio, Pirkko	johtava lakimies
Ahonen, Pertti	it-asiantuntija
	poistui 16:25, läsnä: 1-2 §
Gabrielsson, Aimo	insinööri
Orjavuono, Bert	it-asiantuntija
	poistui 15:45, läsnä: 1 §
Brax, Laura	arkkitehti
	saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §
Huhtaniemi, Jari	arkkitehti
	saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §
Nervola, Anna	liikenneinsinööri
	saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §
Salermo, Marek	diplomi-insinööri

29.01.2013

	saapui 17:29, poistui 17:53, läsnä: 6 §
Sjöroos, Pia	arkkitehti saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §
Tani, Alpo	yleiskaavasuunnittelija saapui 16:35, poistui 16:51, läsnä: 4 §
Kivilaakso, Eija	toimistopäällikkö saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §
Koivulehto, Leila	suunnittelija saapui 15:44, poistui 16:35, läsnä: 3 §
Soini, Mari	korkeakouluharjoittelija saapui 16:51, poistui 17:29, läsnä: 5 §

29.01.2013

---

§	Asia	
1	Vp/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
2	Vp/2	Ilmoitusasiat
3	Vp/3	Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma vuosille 2013-2015 (a-asia)
4	Ykp/1	Osallistuminen kaupunkien ja kuntien alueellinen ekolaskuri (KEKO B) -tutkimus- ja kehitystyöhön (a-asia)
5	Akp/1	Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta tehdyt muistutukset ja saadut kirjeet (nro 12099) (a-asia)
6	Lsp/1	Selvitys pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista (a-asia)
7	Hp/1	Kaavoituskatsauksen painotyön tilaaminen (b-asia)
8	Akp/2	Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta, joka koskee viherkattojen rakentamista (b-asia)
9	Pj/1	Kaupunkisuunnitteluviraston viranomaisten päätökset (b-asia)
10	Pj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

29.01.2013

Vp/1

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Niiranen (varalla Andersson) ja Loven (varalla Välimäki) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet (varalla) ja (varalla) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

§ 2

Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavat kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen konsernijaoston, kaupunginjohtajan sekä kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan tekemät päätökset:

Kaupunginvaltuusto 12.12.2012 § 438

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Pakilan, Itä-Pakilan erityis- ja vesialueiden sekä Tuomarinkylän, Tuomarinkartanon korttelin 35075 ja puisto-, lähivirkistys-, erityis- ja vesialueiden, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden sekä maisemallisesti arvokkaan peltoalueen asemakaavan muutoksen piirustuksen 12072/16.4.2012 ja 26.11.2012 mukaisena. (Alue sijaitsee Itä-Pakilan asuntoalueen pohjoispuolella. Lännessä aluetta rajaa Vanha Tuusulantie ja idässä ja pohjoisessa Vantaanjoki.)
(HEL 2011-001570) asemakaavaosasto

Kaupunginvaltuusto 12.12.2012 § 439

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tonttien 49018/1, 8–10 ja 12, korttelin 49028, tonttien 49029/1, 3 ja 4, kortteleiden 49033 ja 49034, tontin 49036/2 sekä puisto-, liikenne-, suojaviher- ja katualueiden asemakaavan muutoksen (muodostuu uusi kortteli 49039) piirustuksen 11743/13.12.2007 ja 29.5.2008 mukaisena (Laajasalon keskus).

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Hyväksyessään kaavan kaupunginvaltuusto katsoo, että tulisi selvittää mahdollisuudet kaava-alueen kehittämiseksi kaupunkikuvallisesti keskustamaisemmaksi ja kaupunkimaisemmaksi mm. tehostamalla maankäyttöä erityisesti liikennejärjestelyiden ja asumisen osalta.
(HEL 2011-001612) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 3.12.2012 § 1350

Kaupunginhallitus päätti kokoontua vuonna 2013 varsinaisiin kokouksiinsa 7.1.2013 alkaen maanantaisin klo 16 ja ylimääräisiin kokouksiin tarvittaessa. Kevätkauden viimeinen kokous pidetään 24.6.2013. Syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 5.8.2013 ja viimeinen 16.12.2013.

Viikolla 14 kokous pidetään pääsiäisen takia poikkeuksellisesti tiistaina 2.4.2013 klo 16.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia perua kokouksen. Lisäksi puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kaupunginhallituksen kokouspaikkana on kaupunginhallituksen istuntosali kaupungintalolla.

Edelleen kaupunginhallitus päätti

- että pöytäkirja kaupunginhallituksen kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä ja
- että kaupunginhallituksen kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämissä ilmoituslehdissä

(HEL 2012-013802) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1392

Kaupunginhallitus on merkinnyt strategiaohjelman 2013–2016 sekä vuoden 2014 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2014 - 2016 taloussuunnitelmaehdotuksen käsittelyjärjestyksen tiedoksi. (Käsittelyjärjestys oheismateriaalina).
(HEL 2012-016243) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1399

Kaupunginhallitus on merkinnyt oheismateriaalissa olevat demokratiaselvitykset tiedoksi ja hyväksynyt demokratiahankkeen jatkotyöhön seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Laaditaan toimintamalli kansanäänestysten käyttöön ottamiseksi.

Laaditaan 31.5.2013 mennessä lainsäädäntöä täydentävät kaupungin periaatteet ja toimintamalli menettelytavoiksi kansanäänestysten järjestämiseksi.

Varaudutaan järjestämään ensimmäinen neuvoa-antava kansanäänestys kevääseen 2014 mennessä.

2. Edistetään osallistuvan budjetoinnin käyttöönottoa

Valmistellaan kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmään soveltuva osallistuvan budjetoinnin toimintamalli ja valmistellaan sitä koskevat toimintaohjeet 31.12.2013 mennessä.

Laajennetaan osallistuvan budjetoinnin soveltamista kaupunginkirjaston keskustakirjastohankkeesta ja nuorten Ruuti-järjestelmän pilottikokeilusta saatujen kokemusten perusteella siten, että uusia hankkeita voidaan käynnistää vuoden 2014 talousarvion yhteydessä.

Toimintamallin valmistelussa hyödynnetään myös alueellisen osallistumisen kokeilun pilottihankkeista saatuja kokemuksia ja ideoita.

3. Vahvistetaan asukasosallistumisen edellytyksiä demokratiatilojen osalta

Laaditaan selvitys 31.12.2013 mennessä nykyisistä kaupungin eri alueilla olevista asukkaiden ja muiden kansalaisyhteiskunnan eri toimijoiden käytössä olevista asukas- ja muista demokratiatiloista. Selvitykseen kootaan alueellisen osallistumisen kokeilun pilottihankkeiden seurannan avulla laaja-alaista tietopohjaa ja näkemyksiä.

Luodaan demokratiatilojen toimintamalli ja madalletaan kynnystä olemassa olevien tilojen käyttöönottamiseksi.

Kaupungin toimitilasuunnittelussa ja muussa uusien tilojen käytön suunnittelussa otetaan huomioon alueen asukkaiden ja kansalaisyhteiskunnan kokoontumistilarpeet.

4. Kehitetään verkkopalveluja ja asukasosallistumista tukevia sähköisiä vuorovaikutuskanavia ja edistetään niiden käyttöönottoa

Toteutetaan 31.12.2013 mennessä digitaalinen avoimuus kaupungin hallinnossa siten, että kaikki toimielinten ja

viranhaltijoiden pöytäkirjat liitteineen ovat kaupungin verkkosivuilla kaupunkilaisten esteettömästi saavutettavissa, ottaen huomioon, mitä asioiden salassa pidosta on säädetty.

Lisätään valmistelun avoimuutta ja asukkaiden kuulemista verkko-osallistumisen avulla merkittävimpien kaupungin toimielimissä päätettäväksi tulevien hankkeiden osalta.

Hyväksytään kaikkia virastoja ja liikelaitoksia koskevat asukasosallistumista tukevat linjaukset sähköiseen vuorovaikutukseen osana kaupungin tietotekniikkaohjelman täytäntöönpanoa.

Samalla kaupunginhallitus on kehottanut kaupunginjohtajaa huolehtimaan edellä selostettujen toimenpiteiden valmistelusta ja valmistelun organisoinnista.

Edelleen kaupunginhallitus on todennut, että muilta osin toimenpiteistä demokratian kehittämiseksi ja asukkaiden osallistumisen lisäämiseksi päätetään erikseen seuraavan valtuustokauden strategiaohjelman ja sen täytäntöönpanon yhteydessä.

(HEL 2011-002909) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1410

Kaupunginhallitus on pidentänyt Oulunkylän tonttien 28025/17–19 rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 21.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus on todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.

(HEL 2012-014518) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1411

Kaupunginhallitus on pidentänyt Kulosaaren tontin 42014/7 rakennuskieltoaikaa 16.1.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että päätöksestä tulee kuuluttaa.

(HEL 2012-014996) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1412

Kaupunginhallitus on pidentänyt Vartiosaaren, Villingin, Santahaminan, Ulkosaarten ja Vuosaaren itäisen saaristoalueen rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 22.1.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että päätöksestä tulee kuuluttaa.
(HEL 2012-015067) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 17.12.2012 § 1439

Kaupunginhallitus on pilottihankkeiden valinnasta alueellisen osallistumisen kokeiluun valinnut vuodelle 2013 seuraavat hankkeet:

1. Arabianranta, Toukola ja Vanhankaupunki demokraattisen päätöksenteon kasvualustana
2. Aukkaat aktiivisina - Itä-Pasila iskussa
3. Mainio Malminkartano
4. Maunulan demokratiahanke
5. Vetoa ja voimaa Mellunkylään
6. Lähidemokratiaa Vuosaareen
7. Kaupunkilaisten raati - kaupunkilaisten ääni päätöksenteon tueksi
8. Helsingin pyöriävät kaupunginosat
9. Nuorten Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän ydinryhmän hanke osallistuvasta budjetoinnista kohteena nuorisosiainkeskuksen alueellinen nuorisotyön yksikkö.

Samalla kaupunginhallitus päätti kaupungin vuoden 2013 talousarvion toteuttamiseksi valita em. alueellisen osallistumisen kokeiluun lisäksi Me asumme täällä! - Lähidemokratiatyökalu testissä Tapaninvainiossa-hankkeen.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti

- oikeuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään kullekin edellä selostetulle hankkeelle pilottisuunnitelman, johon sisällytetään alueellisen tai temaattisen kokeilun aihepiiri ja kohteet, kohdentuminen kaupungin eri toimialoille, eri alueellisen osallistumisen eri mallit ja uuden teknologian hyväksikäytön mahdollisuudet, yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa

sekä seuranta- ja raportointitavat

- kehottaa kaupunginjohtajaa raportoimaan hankkeiden etenemisestä 30.9.2013 mennessä ja hankkeiden tuloksista 15.1.2014 mennessä.
- myöntää alueellisen osallistumisen kokeilun toteuttamista varten 150 000 euroa hallintokeskuksen käytettäväksi vuoden 2013 talousarvion määrärahoista kohdalta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektinumero 1 04 02 00 639)

Edelleen kaupunginhallitus päätti todeta, että alueellisen osallistumisen kokeilun jatkosta päätetään myöhemmin erikseen.
(HEL 2012-014809) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 17.12.2012 § 1445

Kaupunginhallitus on pidentänyt Laajasalon retkeily- ja loma-alueen osan (Repossaari) rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 12.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.
(HEL 2012-014697) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 7.1.2013 § 13

Kaupunginhallitus on antanut lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja liikelaitoksille seuraavat ohjeet kaupungin hallintoelinten kokousajoista ja pöytäkirjoista sekä päätösten saattamisesta kaupunginhallituksen tietoon vuonna 2013:

Toimielinten päätösten sekä ottokelpoisten viranhaltijapäätösten ilmoittaminen

Tiedottajan laatima päätöstiedote toimielimen tekemistä päätöksistä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla mahdollisimman pian kokouksen jälkeen.

Kopio toimielimen pöytäkirjasta on toimitettava kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle kolmen päivän kuluessa kokouksesta.

Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden on kolmen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä ilmoitettava ottoharkintaan kuuluvista päätöksistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille tulevat toimielinten ja

viranhaltijoiden pöytäkirjat toimitetaan tai ilmoitetaan toimialoitain sähköpostitse seuraaviin osoitteisiin:

kaupunginjohtajan toimiala kj.rooteli@hel.fi
rakennus- ja ympäristötoimi ryj.rooteli@hel.fi
sivistys- ja henkilöstötoimi sj.rooteli@hel.fi
kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi kaj.rooteli@hel.fi
sosiaali- ja terveystoimi stj.rooteli@hel.fi

Kaupunginhallitus ilmoittaa kahdeksan päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, otetaanko asia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginhallitus ei käytä otto-oikeuttaan lautakunnan alaisten viranomaisten päättämissä asioissa lukuun ottamatta lautakuntien jaostojen päättämiä asioita. Kaupunginhallitus ei myöskään käytä otto-oikeuttaan niiden liikelaitosten johtokuntien alaisten viranomaisten päättämissä asioissa, joille on johtosäännössä myönnetty otto-oikeus.

Pöytäkirjojen pitäminen nähtävänä ja kokousaikojen ilmoittaminen

Toimielimen ja viranhaltijan on tehtävä päätös siitä, milloin pöytäkirja on yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa siltä osin kuin pöytäkirjan pitäminen kuntalain 63 §:n mukaan on tarpeen.

Pöytäkirjojen nähtävänä pitämistä koskevista päätöksistä samoin kuin toimielinten kokousajoista ja -paikoista on ilmoitettava hallintokeskuksen tietopalveluyksikölle (Reija Ruotsalainen) viimeistään 4.2.2013 mennessä yhteiskuulutuksen julkaisemista varten. Myös toimielinten kokousaikojen muutokset tulee ilmoittaa.

Muut kokoukset ja tilaisuudet

Muita kokouksia ja tilaisuuksia ei pidä järjestää samanaikaisesti kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousten eikä niiden ryhmäkokousten kanssa. (HEL 2012-016993) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 7.1.2013 § 21

Kaupunginhallitus on pidentänyt Käpylän tontin 821/2 rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 21.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus on todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa. (HEL 2012-016542) asemakaavaosasto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.12.2012 § 185

Konsernijaosto on päättänyt kokoontua 11.2., 25.2., 11.3., 25.3., 15.4., 29.4., 13.5., 27.5. ja 10.6.2013 kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen, kuitenkin aikaisintaan klo 17.

Lista kokouskohtaisista aiheista on oheismateriaalina.

Samalla konsernijaosto on päättänyt, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen. Lisäksi puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan, muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan pääsääntöisesti vähintään viikkoa ennen kokousta. Konsernijaoston kokouspaikkana on kaupunginhallituksen istuntosali kaupungintalolla.

Edelleen konsernijaosto päätti

- että pöytäkirja konsernijaoston kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä ja
- että konsernijaoston kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämässä ilmoituslehdissä.

(HEL 2012-013864) kaikki osastot

Kaupunginjohtaja 2.1.2013 § 2

Kaupunginjohtaja on päättänyt johtajistokäsittelyssä hyväksyä ulkopuolisten kustantamien matkojen ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamista koskevan ohjeen. (Ohje on oheismateriaalina.)

Ohje tulee voimaan 1.1.2013 ja on voimassa enintään 31.12.2017 saakka.

(HEL 2012-017002) kaikki osastot

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 18.12.2012 § 93

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 14.12.2012 kaupunginvaltuuston 24.10.2012 hyväksymästä Kaarelan, Malminkartanon kortteleiden 33250 ja 33254 sekä puisto-, katu- ja rautatiealueet asemakaavan muutoksesta 12104, jolloin kaava on tullut voimaan (Luutnantinpolun alue).

(HEL 2011-004777) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 18.12.2012 § 94

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 14.12.2012 kaupunginvaltuuston hyväksymästä Laajasalon, Yliskylän tontin 49112/2 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksesta 12076, jolloin kaava on tullut voimaan (Sarvastonkaari 1–9).
(HEL 2011-002328) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 97

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Sörnäisten puisto-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksesta 12106, jolloin kaava on tullut voimaan. (Alue sijaitsee Suvilahden itäosassa. Aluetta ympäröivät Suvilahden entinen voimalaitosalue, Kalasataman keskus, Kalasatamanpuisto ja Hanasaaren voimalaitosalue.)
(HEL 2011-008327) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 98

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Sörnäisten korttelin 10583 asemakaavan muutoksesta 12098, jolloin kaava on tullut voimaan. (Alue sijaitsee Sörnäistenniemessä ja sitä rajaavat Leonkatu, Sörnäistenlaituri ja Capellanaukio.)
(HEL 2011-004426) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 99

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Lauttasaaren katualueen asemakaavasta sekä tontin 31067/7 ja katu-, liikenne-, puisto- ja venesatama-alueiden asemakaavan muutoksesta 12075, jolloin kaava on tullut voimaan. (Suunnittelualue sijaitsee Länsiväylän eteläpuolella Vaskilahden pohjukassa.)
(HEL 2011-009157) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 100

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Tuomarinkylän, Torpparinmäen tontin 35106/3, korttelin 35108, tonttien 35166/37, 38 ja 45–47, kortteleiden 35170 ja 35171, tonttien 35173/2–5, 8–12 ja 16–23, tonttien 35174/1–5, 9, 11, 12 ja 14–22, korttelin 35175, tonttien 35176/3, 4, 6, 9, 12, 26–39 ja 42–47, tonttien 35177/1, 4–6, 8, 9, 12, 13, 17, 20–30 ja 32–39 ja kortteleiden 35182 ja 35183 sekä katu-, puisto- ja erityisalueiden (muutoksella muodostuu uusi kortteli 35172) asemakaavan muutoksesta 12093, jolloin kaava on

tullut voimaan (Torpparinmäen keskiosa).
(HEL 2011-004076) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 101

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Suurmetsän, Jakomäen tontin 41200/20 ja tontin 41209/3 sekä katu-, lähivirkistys- ja suojaviheralueen (muodostuvat uudet korttelit 41283 ja 41284) asemakaavan muutoksesta 12134, jolloin kaava on tullut voimaan (Jakomäentie 6 ja Kankarepolku 9).
(HEL 2011-007229) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 102

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Laajasalon, Hevossalmen puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja venelaituri- sekä veneiden säilytysalueiden asemakaavan muutoksesta 12023, jolloin kaava on tullut voimaan. (Alue sijaitsee Laajasalossa, Tahvonlahden itärannalla. Alue on osa Laajasalon keskuspuistomaista virkistysaluetta.)
(HEL 2011-001611) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 2

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunginvaltuuston on 14.11.2012 hyväksymästä Vallilan korttelin 22532 ja katualueen asemakaavan muutoksesta 12090, jolloin kaava on tullut voimaan. Aluetta rajoittavat Teollisuuskatu, Päijänteen tie, Vääksynkuja ja Vääksyntie.)
(HEL 2011-003960) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 3

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.11.2012 hyväksymästä Suurmetsän, Puistolan tontin 41051/18 ja tontin 41068/9 asemakaavan muutoksesta 12137, jolloin kaava on tullut voimaan. (Tontit sijaitsevat Puistolan pientaloalueella, lähellä Vantaan rajaa.)
(HEL 2011-005424) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 4

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunginvaltuuston 29.8.2012 hyväksymästä Kaarelan, Malminkartanon kortteleiden 33350–33376 sekä katu-, puisto- ja lähivirkistysalueiden asemakaavasta 11870, jolloin kaava on tullut voimaan lukuun ottamatta AO-kortteleita koskevia puurakenteita ja massiivipuorakentamista koskevia määräyksiä. (Alue sijaitsee

Malminkartanon pohjoisosassa ja rajoittuu Vantaan kaupungin Rajatorppaan ja Myyrmäkeen. Eteläpuolelle jää Malminkartanon täyttömäki. Kaakkoispuolella ovat Malminkartanon Naapuripellontien korttelialueet. Se on osa Espoon, Helsingin ja Vantaan seudullista projektialuetta, nk. Kuninkaankolmion aluetta, jota mahdollisesti tulevaisuudessa yhdistää nk. Kehä II:n jatke Vihdintieltä Hämeenlinnan väylälle.)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja on todennut, että valtuuston päätöksestä on valitettu.

Kaupunginhallitus on 10.12.2012 määrännyt asemakaavan 11870 voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman lukuun ottamatta AO-kortteleita koskevia puurakenteita ja massiivipuurakentamista koskevia määräyksiä, joihin valitus kohdistui.
(HEL 2011-001369) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelulautakunnan esille ottamat asiat.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Marja Laulumaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 37344
marja.laulumaa(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen merkitä tiedoksi seuraavat kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen konsernijaoston, kaupunginjohtajan sekä kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan tekemät päätökset:

Kaupunginvaltuusto 12.12.2012 § 438

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Pakilan, Itä-Pakilan erityis- ja vesialueiden sekä Tuomarinkylän, Tuomarinkartanon korttelin 35075 ja puisto-, lähivirkistys-, erityis- ja vesialueiden, urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden sekä maisemallisesti arvokkaan peltoalueen asemakaavan muutoksen piirustuksen 12072/16.4.2012 ja 26.11.2012 mukaisena. (Alue sijaitsee Itä-Pakilan asuntoalueen pohjoispuolella. Lännessä aluetta rajaa Vanha Tuusulantie ja idässä ja pohjoisessa Vantaanjoki.)
(HEL 2011-001570) asemakaavaosasto

Kaupunginvaltuusto 12.12.2012 § 439

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tonttien 49018/1, 8–10 ja 12, korttelin 49028, tonttien 49029/1, 3 ja 4, kortteleiden 49033 ja 49034, tontin 49036/2 sekä puisto-, liikenne-, suojaviher- ja katualueiden asemakaavan muutoksen (muodostuu uusi kortteli 49039) piirustuksen 11743/13.12.2007 ja 29.5.2008 mukaisena (Laajasalon keskus).

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Hyväksyessään kaavan kaupunginvaltuusto katsoo, että tulisi selvittää mahdollisuudet kaava-alueen kehittämiseksi kaupunkikuvallisesti keskustamaisemmaksi ja kaupunkimaisemmaksi mm. tehostamalla maankäyttöä erityisesti liikennejärjestelyiden ja asumisen osalta. (HEL 2011-001612) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 3.12.2012 § 1350

Kaupunginhallitus päätti kokoontua vuonna 2013 varsinaisiin kokouksiinsa 7.1.2013 alkaen maanantaisin klo 16 ja ylimääräisiin kokouksiin tarvittaessa. Kevätkauden viimeinen kokous pidetään 24.6.2013. Syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 5.8.2013 ja viimeinen 16.12.2013.

Viikolla 14 kokous pidetään pääsiäisen takia poikkeuksellisesti tiistaina 2.4.2013 klo 16.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia perua kokouksen. Lisäksi puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Kaupunginhallituksen kokouspaikkana on kaupunginhallituksen istuntosali kaupungintalolla.

Edelleen kaupunginhallitus päätti

- että pöytäkirja kaupunginhallituksen kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä ja
- että kaupunginhallituksen kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämässä ilmoituslehdissä

(HEL 2012-013802) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1392

Kaupunginhallitus on merkinnyt strategiaohjelman 2013–2016 sekä vuoden 2014 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2014 - 2016 taloussuunnitelmaehdotuksen käsittelyjärjestyksen tiedoksi. (Käsittelyjärjestys oheismateriaalina). (HEL 2012-016243) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1399

Kaupunginhallitus on merkinnyt oheismateriaalissa olevat demokratiaselvitykset tiedoksi ja hyväksynyt demokratiahankkeen jatkotyöhön seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Laaditaan toimintamalli kansanäänestysten käyttöön ottamiseksi.

Laaditaan 31.5.2013 mennessä lainsäädäntöä täydentävät kaupungin periaatteet ja toimintamalli menettelytavoiksi kansanäänestysten järjestämiseksi.

Varaudutaan järjestämään ensimmäinen neuvoa-antava kansanäänestys kevääseen 2014 mennessä.

2. Edistetään osallistuvan budjetoinnin käyttöönottoa

Valmistellaan kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmään soveltuva osallistuvan budjetoinnin toimintamalli ja valmistellaan sitä koskevat toimintaohjeet 31.12.2013 mennessä.

Laajennetaan osallistuvan budjetoinnin soveltamista kaupunginkirjaston keskustakirjastohankkeesta ja nuorten Ruuti-järjestelmän pilottikokeilusta saatujen kokemusten perusteella siten, että uusia hankkeita voidaan käynnistää vuoden 2014 talousarvion yhteydessä.

Toimintamallin valmistelussa hyödynnetään myös alueellisen osallistumisen kokeilun pilottihankkeista saatuja kokemuksia ja ideoita.

3. Vahvistetaan asukasosallistumisen edellytyksiä demokratiatilojen osalta

Laaditaan selvitys 31.12.2013 mennessä nykyisistä kaupungin eri alueilla olevista asukkaiden ja muiden kansalaisyhteiskunnan eri toimijoiden käytössä olevista asukas- ja muista demokratiatiloista. Selvitykseen kootaan alueellisen osallistumisen kokeilun pilottihankkeiden seurannan avulla laaja-alaista tietopohjaa ja näkemyksiä.

Luodaan demokratiatilojen toimintamalli ja madalletaan kynnystä olemassa olevien tilojen käyttöönottamiseksi.

Kaupungin toimitilasuunnittelussa ja muussa uusien tilojen käytön suunnittelussa otetaan huomioon alueen asukkaiden ja kansalaisyhteiskunnan kokoontumistilarpeet.

4. Kehitetään verkkopalveluja ja asukastosallistumista tukevia sähköisiä vuorovaikutuskanavia ja edistetään niiden käyttöönottoa

Toteutetaan 31.12.2013 mennessä digitaalinen avoimuus kaupungin hallinnossa siten, että kaikki toimielinten ja viranhaltijoiden pöytäkirjat liitteineen ovat kaupungin verkkosivuilla kaupunkilaisten esteettömästi saavutettavissa, ottaen huomioon, mitä asioiden salassa pidosta on säädetty.

Lisätään valmistelun avoimuutta ja asukkaiden kuulemista verkko-osallistumisen avulla merkittävimpien kaupungin toimielimissä päätettäväksi tulevien hankkeiden osalta.

Hyväksytään kaikkia virastoja ja liikelaitoksia koskevat asukastosallistumista tukevat linjaukset sähköiseen vuorovaikutukseen osana kaupungin tietotekniikkaohjelman täytäntöönpanoa.

Samalla kaupunginhallitus on kehottanut kaupunginjohtajaa huolehtimaan edellä selostettujen toimenpiteiden valmistelusta ja valmistelun organisoinnista.

Edelleen kaupunginhallitus on todennut, että muilta osin toimenpiteistä demokratian kehittämiseksi ja asukkaiden osallistumisen lisäämiseksi päätetään erikseen seuraavan

valtuustokauden strategiaohjelman ja sen täytäntöönpanon yhteydessä.

(HEL 2011-002909) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1410

Kaupunginhallitus on pidentänyt Oulunkylän tonttien 28025/17–19 rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 21.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus on todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.

(HEL 2012-014518) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1411

Kaupunginhallitus on pidentänyt Kulosaaren tontin 42014/7 rakennuskieltoaikaa 16.1.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että päätöksestä tulee kuuluttaa.

(HEL 2012-014996) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 10.12.2012 § 1412

Kaupunginhallitus on pidentänyt Vartiosaaren, Villingin, Santahaminan, Ulkosaarten ja Vuosaaren itäisen saaristoalueen rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 22.1.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennenkuin se on saanut lainvoiman ja että päätöksestä tulee kuuluttaa.

(HEL 2012-015067) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 17.12.2012 § 1439

Kaupunginhallitus on pilottihankkeiden valinnasta alueellisen osallistumisen kokeiluun valinnut vuodelle 2013 seuraavat hankkeet:

1. Arabianranta, Toukola ja Vanhankaupunki demokraattisen päätöksenteon kasvualustana
2. Aasukkaat aktiivisina - Itä-Pasila iskussa
3. Mainio Malminkartano
4. Maunulan demokratiahanke

5. Vetoa ja voimaa Mellunkylään
6. Lähidemokratiaa Vuosaareen
7. Kaupunkilaisten raati - kaupunkilaisten ääni päätöksenteon tueksi
8. Helsingin pyörilevät kaupunginosat
9. Nuorten Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän ydinryhmän hanke osallistuvasta budjetoinnista kohteena nuorisosiainkeskuksen alueellinen nuorisotyön yksikkö.

Samalla kaupunginhallitus päätti kaupungin vuoden 2013 talousarvion toteuttamiseksi valita em. alueellisen osallistumisen kokeiluun lisäksi Me asumme täällä! - Lähidemokratia työkalu testissä Tapaninvainiossa-hankkeen.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti

- oikeuttaa kaupunginjohtajan hyväksymään kullekin edellä selostetulle hankkeelle pilottisuunnitelman, johon sisällytetään alueellisen tai temaattisen kokeilun aihepiiri ja kohteet, kohdentuminen kaupungin eri toimialoille, eri alueellisen osallistumisen eri mallit ja uuden teknologian hyväksikäytön mahdollisuudet, yhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa sekä seuranta- ja raportointitavat
- kehottaa kaupunginjohtajaa raporttoimaan hankkeiden etenemisestä 30.9.2013 mennessä ja hankkeiden tuloksista 15.1.2014 mennessä.
- myöntää alueellisen osallistumisen kokeilun toteuttamista varten 150 000 euroa hallintokeskuksen käytettäväksi vuoden 2013 talousarvion määrärahoista kohdalta 1 04 02, Käyttövarat, Khn käytettäväksi (projektinumero 1 04 02 00 639)

Edelleen kaupunginhallitus päätti todeta, että alueellisen osallistumisen kokeilun jatkosta päätetään myöhemmin erikseen.
(HEL 2012-014809) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 17.12.2012 § 1445

Kaupunginhallitus on pidentänyt Laajasalon retkeily- ja loma-alueen osan (Repossaari) rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 12.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut

29.01.2013

lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa.
(HEL 2012-014697) asemakaavaosasto

Kaupunginhallitus 7.1.2013 § 13

Kaupunginhallitus on antanut lauta- ja johtokunnille sekä virastoille ja liikelaitoksille seuraavat ohjeet kaupungin hallintoelinten kokousajoista ja pöytäkirjoista sekä päätösten saattamisesta kaupunginhallituksen tietoon vuonna 2013:

Toimielinten päätösten sekä ottokelpoisten viranhaltijapäätösten ilmoittaminen

Tiedottajan laatima päätöstiedote toimielimen tekemistä päätöksistä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla mahdollisimman pian kokouksen jälkeen.

Kopio toimielimen pöytäkirjasta on toimitettava kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle kolmen päivän kuluessa kokouksesta.

Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden on kolmen päivän kuluessa päätöksen tekemisestä ilmoitettava ottoharkintaan kuuluvista päätöksistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille tulevat toimielinten ja viranhaltijoiden pöytäkirjat toimitetaan tai ilmoitetaan toimialoitain sähköpostitse seuraaviin osoitteisiin:

kaupunginjohtajan toimiala kj.rooteli@hel.fi
rakennus- ja ympäristötoimi ryj.rooteli@hel.fi
sivistys- ja henkilöstötoimi sj.rooteli@hel.fi
kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi kaj.rooteli@hel.fi
sosiaali- ja terveystoimi stj.rooteli@hel.fi

Kaupunginhallitus ilmoittaa kahdeksan päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, otetaanko asia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginhallitus ei käytä otto-oikeuttaan lautakunnan alaisten viranomaisten päättämissä asioissa lukuun ottamatta lautakuntien jaostojen päättämiä asioita. Kaupunginhallitus ei myöskään käytä otto-oikeuttaan niiden liikelaitosten johtokuntien alaisten viranomaisten päättämissä asioissa, joille on johtosäännössä myönnetty otto-oikeus.

Pöytäkirjojen pitäminen nähtävänä ja kokousaikojen ilmoittaminen

Toimielimen ja viranhaltijan on tehtävä päätös siitä, milloin pöytäkirja on yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa siltä osin kuin pöytäkirjan pitäminen kuntalain 63 §:n mukaan on tarpeen.

Pöytäkirjojen nähtävänä pitämistä koskevista päätöksistä samoin kuin toimielinten kokousajoista ja -paikoista on ilmoitettava hallintokeskuksen tietopalveluyksikölle (Reija Ruotsalainen) viimeistään 4.2.2013 mennessä yhteiskuulutuksen julkaisemista varten. Myös toimielinten kokousaikojen muutokset tulee ilmoittaa.

Muut kokoukset ja tilaisuudet

Muita kokouksia ja tilaisuuksia ei pidä järjestää samanaikaisesti kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousten eikä niiden ryhmäkokousten kanssa. (HEL 2012-016993) kaikki osastot

Kaupunginhallitus 7.1.2013 § 21

Kaupunginhallitus on pidentänyt Käpylän tontin 821/2 rakennuskieltoaikaa kahdella vuodella 21.2.2015 saakka.

Samalla kaupunginhallitus on todennut, että maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n perusteella tämä päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman ja että se tulee kuuluttaa. (HEL 2012-016542) asemakaavaosasto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.12.202 § 185

Konsernijaosto on päättänyt kokoontua 11.2., 25.2., 11.3., 25.3., 15.4., 29.4., 13.5., 27.5. ja 10.6.2013 kaupunginhallituksen kokouksen jälkeen, kuitenkin aikaisintaan klo 17.

Lista kokouskohtaisista aiheista on oheismateriaalina.

Samalla konsernijaosto on päättänyt, että puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen. Lisäksi puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan, muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan pääsääntöisesti vähintään viikkoa ennen kokousta. Konsernijaoston kokouspaikkana on kaupunginhallituksen istuntosali kaupungintalolla.

Edelleen konsernijaosto päätti

- että pöytäkirja konsernijaoston kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavana kuudentena arkityöpäivänä ja

- että konsernijaoston kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämissä ilmoituslehdissä.

(HEL 2012-013864) kaikki osastot

Kaupunginjohtaja 2.1.2013 § 2

Kaupunginjohtaja on päättänyt johtajistokäsittelyssä hyväksyä ulkopuolisten kustantamien matkojen ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamista koskevan ohjeen. (Ohje on oheismateriaalina.)

Ohje tulee voimaan 1.1.2013 ja on voimassa enintään 31.12.2017 saakka.

(HEL 2012-017002) kaikki osastot

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 18.12.2012 § 93

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 14.12.2012 kaupunginvaltuuston 24.10.2012 hyväksymästä Kaarelan, Malminkartanon kortteleiden 33250 ja 33254 sekä puisto-, katu- ja rautatiealueet asemakaavan muutoksesta 12104, jolloin kaava on tullut voimaan (Luutnantinpolun alue).

(HEL 2011-004777) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 18.12.2012 § 94

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 14.12.2012 kaupunginvaltuuston hyväksymästä Laajasalon, Yliskylän tontin 49112/2 sekä katu- ja puistoalueiden asemakaavan muutoksesta 12076, jolloin kaava on tullut voimaan (Sarvastonkaari 1–9).

(HEL 2011-002328) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 97

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Sörnäisten puisto-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksesta 12106, jolloin kaava on tullut voimaan. (Alue sijaitsee Suvilahden itäosassa. Aluetta ympäröivät Suvilahden entinen voimalaitosalue, Kalasataman keskus, Kalasatamanpuisto ja Hanasaaren voimalaitosalue.)

(HEL 2011-008327) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 98

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Sörnäisten korttelin 10583 asemakaavan muutoksesta 12098, jolloin kaava on

tullut voimaan. (Alue sijaitsee Sörnäistenniemessä ja sitä rajaavat Leonkatu, Sörnäistenlaituri ja Capellanaukio.)
(HEL 2011-004426) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 99

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Lauttasaaren katualueen asemakaavasta sekä tontin 31067/7 ja katu-, liikenne-, puisto- ja venesatama-alueiden asemakaavan muutoksesta 12075, jolloin kaava on tullut voimaan. (Suunnittelualue sijaitsee Länsiväylän eteläpuolella Vaskilahden pohjukassa.)
(HEL 2011-009157) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 100

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Tuomarinkylän, Torpparinmäen tontin 35106/3, korttelin 35108, tonttien 35166/37, 38 ja 45–47, kortteleiden 35170 ja 35171, tonttien 35173/2–5, 8–12 ja 16–23, tonttien 35174/1–5, 9, 11, 12 ja 14–22, korttelin 35175, tonttien 35176/3, 4, 6, 9, 12, 26–39 ja 42–47, tonttien 35177/1, 4–6, 8, 9, 12, 13, 17, 20–30 ja 32–39 ja kortteleiden 35182 ja 35183 sekä katu-, puisto- ja erityisalueiden (muutoksella muodostuu uusi kortteli 35172) asemakaavan muutoksesta 12093, jolloin kaava on tullut voimaan (Torpparinmäen keskiosa).
(HEL 2011-004076) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 101

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Suurmetsän, Jakomäen tontin 41200/20 ja tontin 41209/3 sekä katu-, lähivirkistys- ja suojaviheralueen (muodostuvat uudet korttelit 41283 ja 41284) asemakaavan muutoksesta 12134, jolloin kaava on tullut voimaan (Jakomäentie 6 ja Kankarepolku 9).
(HEL 2011-007229) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 27.12.2012 § 102

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 21.12.2012 kaupunginvaltuuston 7.11.2012 hyväksymästä Laajasalon, Hevossalmen puisto-, lähivirkistys-, vesi- ja venelaituri- sekä veneiden säilytysalueiden asemakaavan muutoksesta 12023, jolloin kaava on tullut voimaan. (Alue sijaitsee Laajasalossa, Tahvonlahden itärannalla. Alue on osa Laajasalon keskuspuistomaista virkistysaluetta.)
(HEL 2011-001611) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 2

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunginvaltuuston on 14.11.2012 hyväksymästä Vallilan korttelin 22532 ja katualueen asemakaavan muutoksesta 12090, jolloin kaava on tullut voimaan. Aluetta rajoittavat Teollisuuskatu, Päijänteen tie, Vääksynkuja ja Vääksyntie.)
(HEL 2011-003960) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 3

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunkisuunnittelulautakunnan 13.11.2012 hyväksymästä Suurmetsän, Puistolan tontin 41051/18 ja tontin 41068/9 asemakaavan muutoksesta 12137, jolloin kaava on tullut voimaan. (Tontit sijaitsevat Puistolan pientaloalueella, lähellä Vantaan rajaa.)
(HEL 2011-005424) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 7.1.2013 § 4

Maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla on kuulutettu 4.1.2013 kaupunginvaltuuston 29.8.2012 hyväksymästä Kaarelan, Malminkartanon kortteleiden 33350–33376 sekä katu-, puisto- ja lähivirkistysalueiden asemakaavasta 11870, jolloin kaava on tullut voimaan lukuun ottamatta AO-kortteleita koskevia puurakenteita ja massiivipuurakentamista koskevia määräyksiä. (Alue sijaitsee Malminkartanon pohjoisosassa ja rajoittuu Vantaan kaupungin Rajatorppaan ja Myyrmäkeen. Eteläpuolelle jää Malminkartanon täyttömäki. Kaakkoispuolella ovat Malminkartanon Naapuripellontien korttelialueet. Se on osa Espoon, Helsingin ja Vantaan seudullista projektialuetta, nk. Kuninkaankolmion aluetta, jota mahdollisesti tulevaisuudessa yhdistää nk. Kehä II:n jatke Vihdintieltä Hämeenlinnan väylälle.)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja on todennut, että valtuuston päätöksestä on valitettu.

Kaupunginhallitus on 10.12.2012 määrännyt asemakaavan 11870 voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman lukuun ottamatta AO-kortteleita koskevia puurakenteita ja massiivipuurakentamista koskevia määräyksiä, joihin valitus kohdistui.
(HEL 2011-001369) asemakaavaosasto

Kaupunkisuunnittelulautakunnan esille ottamat asiat.

29.01.2013

Vp/2

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Marja Laulumaa, hallintosihteeri, puhelin: 310 37344
marja.laulumaa(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Demokratiselvitykset
- 2 Konsernijaoston kokoussuunnitelma
- 3 Strategiaohjelman ym. käsittelyjärjestys
- 4 Ulkopuolisten kustantamat matkat

29.01.2013

Vp/3

§ 3

Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma vuosille 2013-2015 (a-asia)

Pöydälle 29.01.2013

HEL 2013-000961 T 00 01 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Risto Rautava: Pyydän asian viikoksi pöydälle

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Outi Karsimus, hallintopäällikkö, puhelin: 310 37364
outi.karsimus(a)hel.fi
Leila Koivulehto, suunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen hyväksyä kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelman vuosille 2013–2015.

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnitteluviraston toiminnan perustana seuraavalla kolmivuotiskaudella ovat kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymä strategiaohjelma sekä AM-ohjelma (asumisen ja maankäytön toteutusohjelma). Toiminnan perustaa linjaavat myös viraston määrittelemät toiminta-ajatus, arvot, visio sekä strategiset painopistealueet.

Kaupungin strategiaohjelman mukaisesti viraston toimintasuunnitelmassa on erityisesti otettu huomioon kaupunkirakenteen ja asumisen tavoitteet. Myös valtuustostrategiasta johdetut tavoitteet koskevat asumisen määrää ja laatua sekä kaupunkiympäristön monipuolisuutta, kaupunkirakenteen eheyttä ilmastonmuutokseen vastaamiseksi sekä liikennejärjestelmän kehittämistä kestävien liikennemuotojen edistämiseksi. Useat kilpailukykyyn liittyvät tavoitteet on myös otettu toimintasuunnitelmassa huomioon.

Viraston lähtökohtana on nk. tasapainoinen näkökulmakehikko, jossa viraston toimintaa ohjaaviksi ja seurattaviksi näkökulmiksi on valittu yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja palvelukyky, talous, toimintatavat sekä oppiminen ja kehittyminen. Kaupungin strategiaohjelman tavoitteet sisältyvät ko. näkökulmiin.

Kaupunkisuunnitteluviraston alustava toimintasuunnitelma vuosille 2013–2015 hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 22.5.2012. Alustavaa toimintasuunnitelmaa on viraston suunnittelujärjestelmän mukaisesti tarkistettu syksyn 2012 aikana strategisten painopistealueiden, tavoitteiden, toimenpiteiden ja tehtävien osalta. Toimintasuunnitelman toteutumista seurataan neljännesvuosittaisella raportoinnilla.

Uuden valtuuston päätettäväksi valmistellaan alkuvuodeksi 2013 strategiaohjelma vuosille 2013–2016. Strategiaohjelman käsittely keväällä 2013 mahdollistaa, että se ohjaa kaupungin vuoden 2013 toimintaa.

Toimintasuunnitelmaan liittyy myös erillinen tehtäväluettelo, mikä sisältää yksityiskohtaisemman aikataulutetun luettelon vuosien 2013–2015 aikana virastossa työstettävistä hankkeista. Tehtäväluettelo julkaistaan sähköisessä muodossa viraston intrassa ja lautakunnan ekstranetissä ja se päivitetään puolivuositain.

Esittelijä

virastopäällikkö
Mikko Aho

Lisätiedot

Outi Karsimus, hallintopäällikkö, puhelin: 310 37364
outi.karsimus(a)hel.fi
Leila Koivulehto, suunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma vuosille 2013-2015

§ 4

Osallistuminen kaupunkien ja kuntien alueellinen ekolaskuri (KEKO B) -tutkimus- ja kehitystyöhön (a-asia)

HEL 2013-000412 T 00 01 06

Ksv 3441_2

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti, että kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosasto osallistuu päähakijana kaavoituksen ekotehokkuuden arviointityökalun tuottamiseen tähtäävään tutkimus- ja kehityshankkeeseen (KEKO B). Hankkeen kokonaisbudjetti on 598 500 euroa. Kaupunkisuunnitteluviraston rahoitusosuus hankkeessa on 40 000 euroa sekä hankkeeseen liittyvää työtä arviolta 9 000 euron arvosta.

Sopijapuolia sitova sopimus syntyy vasta, kun kaikki sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Päätöksen jakelu:

- Yleissuunnitteluosasto/Tani
- Määrärahanseuranta/Koski

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankkeen tausta ja tavoitteet
- 2 Alustavat rahoitusosuudet
- 3 Hankesuunnitelma

Otteet

Ote
Hankkeeseen osallistuvat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Muutoksenhaku
hankintapäätökseen,
pienhankinnat,
kaupunkisuunnittelulautakunta

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen, että kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosasto osallistuu päähakijana kaavoituksen ekotehokkuuden arviointityökalun tuottamiseen tähtäävään tutkimus- ja kehityshankkeeseen (KEKO B). Hankkeen kokonaisbudjetti on 598 500 euroa. Kaupunkisuunnitteluviraston rahoitusosuus hankkeessa on 40 000 euroa sekä hankkeeseen liittyvää työtä arviolta 9 000 euron arvosta.

Sopijapuolia sitova sopimus syntyy vasta, kun kaikki sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Päätöksen jakelu:

- Yleissuunnitteluosasto/Tani
- Määrärahanseuranta/Oivo

Esittelijä

Kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosasto on osallistunut kaavoituksen ekotehokkuuden arviointityökalun tuottamiseen tähtäävän tutkimus ja kehityshankkeen (KEKO B) valmisteluun. Hanke on saanut myönteisen Tekes-rahoituspäätöksen, joka kattaa puolet arvioituista hankkeen kokonaiskustannuksista (299 000 euroa). Kaupunkisuunnitteluvirasto on rahoituksen päähakija. Kaupunkisuunnitteluvirasto toimii tilaajana tehtävälle tutkimus- ja kehitystyölle sekä osallistuu omalla työpanoksellaan tehtävään työhön.

Hankkeessa on mukana 16 suomaista kaupunkia, ympäristöministeriö sekä kaksi valtakunnallista rakennusalan suuryritystä. Tutkimusosapuolina ovat Suomen ympäristökeskus (SYKE), Aalto yliopisto sekä VTT. Hankkeen kokonaisbudjetti on 598 500 euroa, joka on myös summa, jolle hankintalainsäädännön nojalla on tehtävä hankintapäätös. Kaupunkisuunnitteluviraston omarahoitusosuus hankkeessa on 40 000 euroa sekä lisäksi hankkeeseen liittyvää työtä 9 000 euron arvosta.

Tutkimus- ja kehitystyö on jatkoa kaupunkisuunnitteluviraston ja VTT:n aiemmin kehittämälle kaavoituksen ekotehokkuuden arviointimenetelmälle. Menetelmää on käytetty useiden kaavojen ekotehokkuuden arviointiin ja samalla on havaittu menetelmän edelleen kehittämisen tarve. Jatkokehittämiseen osallistuminen mahdollistaa parhaan mahdollisen ekotehokkuuden arviointiin liittyvän tiedon ja työkaluosaamisen käyttöönoton tulevaisuudessa asemakaavoissa. Lisäksi hankkeessa kehitetään sovellus yleiskaavan ekotehokkuuden arviointia varten.

Kysymyksessä on julkisista hankinnoista annetun lain 8 §:n 1 momentin 6 kohdan mukainen tutkimus- ja kehittämispalvelu, josta hyöty koituu muillekin kuin tilaajille ja jonka tulokset ovat avoimesti hyödynnettävissä. Näin ollen hankkeeseen ei sovelleta lakia julkisista hankinnoista.

Työ maksetaan kaupunkisuunnitteluviraston konsulttimäärärahoista (40 000 euroa).

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankkeen tausta ja tavoitteet
- 2 Alustavat rahoitusosuudet
- 3 Hankesuunnitelma

Otteet

Ote

Hankkeeseen osallistuvat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunkisuunnittelulautakunta
Liite 1
Liite 2

29.01.2013

Akp/1

§ 5

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta tehdyt muistutukset ja saadut kirjeet (nro 12099) (a-asia)

Pöydälle 29.01.2013

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Ksv 0836

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Tom Packalen: Ehdotan Hernesaaren osayleiskaavan pöydällepanoa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Matti Kaijansinkko, projektipäällikkö, puhelin: 310 37195
matti.kaijansinkko(a)hel.fi
Jari Huhtaniemi, arkkitehti, puhelin: 310 37197
jari.huhtaniemi(a)hel.fi
Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262
leena.makkonen(a)hel.fi
Anna Nervola, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi
Kati Immonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, meluvaikutukset, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi
Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, kaupalliset selvitykset, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen lähettää 7.2.2012 päivätyn ja 2.10.2012 muutetun 20. kaupunginosaa (Länsisatama) ja 53. kaupunginosaa (Ulkosaaret) koskevan Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 29.1.2013 täydennettyine kaavaselostuksineen kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä ja esittää, etteivät tehdyt muistutukset ja kirjeet anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Lautakunta päättäneen todeta, että kaavaselostusta on muistutusten ja kirjeiden johdosta tarkistettu ja täydennetty kuten osayleiskaavan selostuksen luvusta 7 Suunnittelun vaiheet yksityiskohtaisesti ilmenee.

Samalla lautakunta päättäneen esittää kaupunginhallitukselle, ettei kaavan muutosehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päättäneen antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

Samalla lautakunta päättäneen antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet saatuihin kirjeisiin.

Päätöksen jakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus Kaj:n rooteli /Rämö

Esittelijä

Hernesaaren maa-alue on Helsingin kaupungin omistuksessa ja se on ollut vuosikymmeniä telakka- ja satamakäytössä. Merkittävin vuokrasopimus alueella on Arctech Helsinki Shipyard Oy:llä. Vuokrasopimus on voimassa 31.12.2017 asti.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on pääosin työpaikka-, teollisuus-, toimisto- ja satamatoimintojen aluetta. Yleiskaava ei tämän käyttötarkoituksmerkintänsä vuoksi mahdollistanut Hernesaaren muuttamista osittain asumiseen telakkatoiminnan loppuessa. Koska asuminen kuitenkin on kaupungin kehittämistavoitteiden mukainen ja luonteva vaihtoehto teollisen toiminnan päätyttyä, osayleiskaavan laadinta alueelle oli tarpeen ja sen suunnittelu käynnistettiin kaupungin omasta aloitteesta vuonna 2006.

Osayleiskaavan suunnitteluohjelma hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 3.4.2008 ja osayleiskaavaluonnos 10.12.2009. Suunnitteluohjelmassa ja osayleiskaavaluonnoksessa varauduttiin siirtämään Hernesaarella nykyisin toimiva helikopterikenttä uudelle meritäytölle Hernesaaren edustalle.

Osayleiskaavaehdotuksen kuvaus

Osayleiskaava-alueen nykyisen maa-alueen pinta-ala on noin 33 ha. Merialueille tehtäviä lisätyöjä, joista pääosa edellyttää asemakaavatasoista jatkosuunnittelua, on noin 11 hehtaaria.

Käsiteltävänä oleva osayleiskaava mahdollistaa asumisen, työpaikkojen ja vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvien toimintojen

sijoittamisen Hernesaareen. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja tulee korvaamaan alueellaan yleiskaavan 2002. Helsingipuiston rajausta tarkistetaan seuraavan koko kaupunkia käsittelevän yleiskaavan yhteydessä osayleiskaavan erityissuunnittelualueen ja sen täyttöjen osalta.

Osayleiskaavan tavoitteena on, että alueesta tulee elinvoimainen ja viihtyisä osa Helsingin kantakaupunkia. Alueen asuntorakentamisen kerrosalatavoite on noin 210 000 k-m², joka vastaa noin 5 100 asukasta. Työpaikka- ja palvelukerrosalatavoite on noin 190 000 k-m², joka vastaa noin 3 800 työpaikkaa. Alueelle suunnitellaan monipuolisia kaupunkiasumisen muotoja. Niitä ovat kerrostalojen lisäksi kaupunkipientalot ja -rivitalot ja kerrostalon ja pientalon asumisratkaisujen yhdistelmät

Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Alueella nykyisin sijaitseva helikopterikenttä poistuu ja sille selvitetään asemakaavoituksen yhteydessä uusi sijainti joko Hernesaaren edustalle täyttömaalle tai muualle kaava-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueelle on lisäksi merkitty kaksi venesatamaa; purjevenesatama ja vesiurheilukeskus. Venesatamien yhteydessä on vapaa-aikaan ja veneilyyn liittyvän kaupan ja toiminnan keskittymä. Hernesaaren itärantaan rakennetaan puisto, jonka pinta-ala on noin 5 ha. Laivakadun länsipuolella Fordin talo sekä Munkkisaaren teollisuustalo säilytetään.

Hernesaaren eteläosan edustalle osoitettu täyttöalue on merkitty erityissuunnittelualueeksi, jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella. Vaihtoehtoisina käyttötarkoituksina asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tutkia helikopterikenttää, venesatama- ja talvisäilytysaluetta, puistoa tai lähivirkistysaluetta tai merelliseen ympäristöön soveltuvaa toimitila- ja työpaikka-aluetta. Vesialueen täyttö alueen toteuttamiseksi edellyttää asemakaavan hyväksymistä. Helikopterikentän sijoittamista tutkittaessa tulee laatia helikopterikentän kustannus- ja hyötyselvitys sekä arvioida kentän vaikutuksia lähialueen maankäyttöön.

Hernesaaren toteutuksen kokonaiskustannusarvio ilman varsinaisia rakennuksia on 204 miljoonaa euroa (alv 0 %) eli noin 580 euroa/uusi k-m².

Liitteenä on osayleiskaavaehdotusta koskeva selostus, jossa on monipuolisesti esitelty aluetta, osayleiskaavaehdotusta ja sen tavoitteita ja vaikutuksia sekä myös suunnittelun eri vaiheita, viranomaisyhteistyötä, vuorovaikutusta ja muita kaavan laatimiseen

liittyviä seikkoja. Osayleiskaavan selostukseen liittyvät laajat selvitykset sekä myös erilaista asiaa havainnollistavaa aineistoa.

Käsittelyvaiheet

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus oli ensimmäisen kerran kaupunkisuunnittelulautakunnan käsiteltävänä helmikuussa 2012. Lautakunta päätti 28.2.2012 puoltaa ehdotuksen hyväksymistä ja lähetti sen laajalle lausuntokierrokselle.

Osayleiskaavaehdotus on ollut kahteen kertaan nähtävillä. Lausuntoja osayleiskaavaehdotuksesta saatiin 22 kappaletta. Molemmilla kerroilla nähtävillä olleesta kaavaehdotuksesta jätettiin 4 muistutusta, joiden lisäksi molemmilla kerroilla ennen nähtävillä oloa saapui yksi kannanotto kirjeitse ja virallisen nähtävillä olon jälkeen saapui vielä 2 asiaa koskevaa kirjettä.

Saadut lausunnot, muistutukset ja kirjeet kohdistuivat helikopterikentän sijoittamiseen ja meritäyttöihin, risteilysatamatoimintoihin, liikenteen sujuvuuteen, pysäköintiin ja katumitoitukseen, rakentamistehokkuuteen ja rakentamiskorkeuksiin, rakennussuojeluun, rakentamisen ympäristövaikutuksiin, maaperän rakennettavuuteen ja toteutuskustannuksiin, lumen vastaanottoon, vesiliikenteeseen, veden laatuun ja virkistysmahdollisuuksiin sekä ympäristöhäiriöihin kuten meluun ja päästöihin ja niiden hallintaan.

Käsitellessään osayleiskaavaehdotuksesta annettuja lausuntoja ja ensimmäisen nähtävilläolon aikana esitettyjä muistutuksia ja kirjeitä kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 2.10.2012 yksimielisesti muuttaa yleiskaavaehdotusta siten, että helikopterikentäksi varattu alue muutettiin erityissuunnittelualueeksi (ES-4), jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella, ja että alueen toteuttamista varten tarvittava meritäyttö edellyttää asemakaavan hyväksymistä. Kaavamääräyksen sisältöä on tarkemmin selostettu edellä kohdassa osayleiskaavaehdotuksen sisältö. Samassa yhteydessä lautakunta päätti äänin 8-1 poistaa viljasiloilta suojelumerkinnän sr-2 jatkosuunnitteluohjein, joiden perusteella asemakaavoituksen yhteydessä etsitään viljavarastoalueelle toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä perustellumpi käyttötarkoitus sekä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.

Osayleiskaavaehdotuksen ensimmäisen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset arvioitiin olennaisiksi, minkä vuoksi kaavaehdotus asetettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n nojalla uudelleen nähtäville.

Osayleiskaavaehdotus uudelleen nähtävillä

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennusasetuksen 32 §:n perusteella julkisesti uudelleen nähtävillä 2.11.–3.12.2012 kaupunkisuunnittelulautakunnan 2.10.2012 hyväksymässä muodossa.

Uudelleen nähtävillä olleesta ehdotuksesta on tehty 4 muistutusta. Ennen nähtävilläoloaikaa on saapunut yksi kirje ja nähtävilläoloajan jälkeen 2 kirjettä.

Saadut muistutukset ja kirjeet kohdistuivat meritäyttöihin, helikopterikentän sijoittamiseen, liikenteen sujuvuuteen ja määrään, risteilysatamatoimintoihin, toteutuskustannuksiin, vesiliikenteeseen, lumen vastaanottoon, P/TY-alueen ja venesataman käyttömahdollisuuksiin, ympäristövaikutusten arviointiin ja erityissuunnittelualue (ES-4) -merkintään.

Muistutukset

Muistutuksissa esitettiin, että osayleiskaava on hylättävä koska se ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia sisältövaatimuksia. Osayleiskaava ei mahdollista terveellisen ja turvallisen elinympäristön kaavoittamista alueelle. Osayleiskaavan laadinnassa ei ole huomioitu eikä arvioitu ympäristöhaittojen määrää ja näiden vähentämiseen vaikuttavia oleellisia seikkoja eikä esitetty osayleiskaavan mahdollistaman rakentamisen aiheuttaman kasvihuonekaasupäästöjen ja energian kulutuksen kasvua. Osayleiskaavassa ei ole riittävästi selvitetty pelastus- ja virka-aputoimien toteutettavuutta, altistumista pienhiukkaspäästöille tai melulle asuntoalueen leikki- ja oleskelutiloissa. Liikenne-ennusteessa ei ole huomioitu lumenajon kuorma-autoliikennettä, risteilylaivojen turistien bussiliikennettä eikä rakentamisaikaista liikennettä.

Liikennemäärien kasvusta johtuen pienhiukkaspäästöt kasvavat Telakkakadulla ja Hietalahden rannassa yli EU:n voimassa olevien sitovien ilmanlaadun raja-arvojen ja vaikuttavat lähialueiden terveellisyyteen ja viihtyvyyteen. Telakkarannan ja Hernesaaren valmisteilla olevat kaavat ruuhkauttavat liikenteen Telakkakadulla. Hernesaaren liikennettä on ohjattava purkautumaan muitakin reittejä kuin Telakkakatua pitkin. Kaupungin tulisi ryhtyä kokonaisvaltaisiin toimiin kokoojakatujen liikennesuoritteiden vähentämiseksi. Helikopterikenttää ei tule rakentaa niemen kärkeen ja koko Hernesaaren eteläosa tulee rajata selvitysalueeksi. Kaavamerkintä Erityssuunnittelualue ES-4 on syntynyt ilman riittävää harkintaa. Erityissuunnittelualueen käyttö virkistykseen, veneiden talvisäilytykseen ja toimitilarakentamiseen ei ole perusteltua. Lisäksi on kyseenalaista täyttää merta puistoa varten ja kaivaa täyttöaluetta venesatama-alueeksi.

Vuorovaikutusraportissa esitetyissä vastineissa todetaan, että osayleiskaava täyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset sisältövaatimukset. Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on laadittu riittävät yleiskaavatason selvitykset. Ilmanlaadun raja-arvot eivät ylitä Telakkakadulla. Vuonna 2012 käynnistetyn Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä tehdään mm. Hernesaarta ja muuta eteläistä Helsinkiä koskevia selvityksiä liikenteen sujuvuutta edistävistä ja haittoja vähentävistä toimenpiteistä sekä metroverkon laajentamismahdollisuuksista alueelle. Erytysuunnittelualueen (ES-4) eri maankäyttövaihtoehdot ja meritäytön tarkoituksenmukainen laajuus tulevat punnittaviksi alueen asemakaavoitusvaiheessa.

Muistutukset on otettu huomioon siten, että osayleiskaavan selostuksen luvun 4 Ympäristöterveys-osan Ilma- ja hajupäästöt -kappaletta on täydennetty Telakkakadun ajoneuvoliikenteen ja Länsisataman satamatoimintojen päästövaikutusten osalta.

Kirjeet

Kirjeissä esitettiin, että Ilmatieteen laitoksen laatimaa 'Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaaressa' -selvitystä ei ole tehty oikeilla liikenteen lähtötiedoilla ja se on tehty paikallisesti väärällä päästölähdelaskennan metodilla. Selvityksessä tulee huomioida ruuhkaliikenteen seisonat, raskaan liikenteen osuus mukaan lukien lumenajo ja rakentamisen aikainen liikenne, päästöpitäisyydet useille raskaan liikenteen olettamille. Mikäli Hietalahdenrannan katuosuudella typpidioksidin raja-arvot ylittyvät, se on otettava huomioon suunnitteluratkaisuissa.

Helikopterikentän täyttö katkaisee pienveneväylän ja paineviemärin sekä heikentää Hernesaaren itäpuoleisen merialueen purjehduskäyttöä. Hernesaaren etelä-kaakkoiskärki tulisi merkitä kokonaisuudessaan selvitysalueeksi. Hernesaaresta tulisi laatia kaksi erillistä osayleiskaavaehdotusta, joista toinen olisi helikopterikentän kanssa ja toinen ilman helikopterikenttää. Veneilyn kaupan keskus tulisi sijoittaa purjevenesataman paikalle. Eteläosan P/TY alueen rakennusten tulee olla 30–40 metriä korkeita automatisoituja veneiden ja autojen säilytysjärjestelmiä varten. P/TY kaavamääräyksen tulee mahdollistaa myös liike-, toimi- ja asuintilojen rakentamisen koska esimerkiksi sataman äänivaikutukset on mahdollista ottaa huomioon rakennusten rakennesuunnittelussa.

Vuorovaikutusraportissa esitetyissä vastineissa todetaan, että osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on laadittu riittävät yleiskaavatason selvitykset. Ilmanlaadun raja-arvot eivät ylitä Telakkakadulla. Osayleiskaava mahdollistaa asemakaavoituksen

yhteydessä erityissuunnittelualueen (ES-4) eri maankäyttövaihtoehtojen ja meritäytön tarkoituksen mukaisen laajuuden tarkastelun. Pienveneväylä ja paineviemärin linjaus siirretään Hernesaaren eteläkärjen eteläpuolelle Hernesaaren lisätäyttöjen toteuttamisen yhteydessä. Hernesaaren itäpuoleisen merialueen purjehduskäytön edellytykset eivät heikkene merkittävästi Hernesaaren lisätäyttöjen toteuttamisen vaikutuksesta. Satamatoimintojen läheisyyteen P/TY-alueelle ei ole osoitettu asumista ja alueen rakennusten korkeus määrittää asemakaavoituksen yhteydessä.

Kirjeet on otettu huomioon siten, että osayleiskaavan selostuksen luvun 4 Ympäristöterveys-osan Ilma- ja hajupäästöt -kappaletta on täydennetty Telakkakadun ajoneuvoliikenteen ja Länsisataman satamatoimintojen päästövaikutusten osalta.

Muut muutokset

Osayleiskaavan selostukseen on lisäksi tehty seuraava täydennys:

- Luvun 2 Luonnonympäristö osan Maisema -kappaleeseen on lisätty maininta Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojavyöhykkeestä.

Vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät muistutuksista ja kirjeistä sekä niiden vastineet laajemmin.

Yhteenveto

Hernesaaren sijainti kantakaupunkirakenteen yhteydessä tarjoaa mahdollisuudet joukkoliikenteeseen tukeutuvan, tiiviin, energiatehokkaan ja viihtyisän kaupunginosan rakentumiselle.

Lausunnoissa, muistutuksissa ja kirjeissä on otettu esille näkökohtia, jotka myös osayleiskaavan valmistelun yhteydessä on tiedostettu ja otettu suunnittelussa huomioon.

Tehdyt selvitykset ovat osayleiskaavavaiheessa riittävät, minkä myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut, ja edustavat parasta saatavissa olevaa tietämystä. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tehdään asemakaavatason edellyttämät tarvittavat lisäselvitykset mm. helikopterikentän sijoittamisedellytyksistä ja muista erityissuunnittelualueen maankäyttövaihtoehdoista.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Matti Kaijansinkko, projektipäällikkö, puhelin: 310 37195

29.01.2013

matti.kaijansinkko(a)hel.fi
Jari Huhtaniemi, arkkitehti, puhelin: 310 37197
jari.huhtaniemi(a)hel.fi
Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262
leena.makkonen(a)hel.fi
Anna Nervola, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi
Kati Immonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, meluvaikutukset, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi
Anne Karlsson, johtava yleiskaavas suunnittelija, kaupalliset selvitykset, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 kartta, päivätty 7.2.2012, muutettu 2.10.2012, päivitetty Ksl:n päätöksen 2.10.2012 mukaiseksi
- 3 Osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 selostus, päivätty 7.2.2012, muutettu 2.10.2012, täydennetty 29.1.2013
- 4 Havainnekuva 2.10.2012
- 5 Archtech Helsinki Shipyard telakan vuokra-alue
- 6 Täyttö- ja kaivualueet
- 7 Ilmakuvasovitus idästä päin katsottuna 2.10.2012
- 8 Hernesaaren liikennesuunnitelma ja katujen poikkileikkaukset, 18.9.2012
- 9 Fordin talo, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011, osa 1
- 10 Fordin talo, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011, osa 2
- 11 Valtion viljavarasto, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 18.4.2011
- 12 Fordin talon kulttuurikäyttöselvitys, Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, 20.12.2011
- 13 Hernesaaren osayleiskaavan kaupallisten palveluiden mitoitus ja sijoittelu kaupunkirakenteeseen, Santasalo 12.12.2011
- 14 Asumisen profiili Länsisataman alueella, kaupunkisuunnitteluvirasto, tutkimustoimisto, 18.11.2011
- 15 Helikopterikentän yleissuunnitelma PES-Arkkitehdit Oy, 9.1.2012
- 16 Vesihuollon yleissuunnitelma, kaupunkisuunnitteluvirasto 31.1.2012
- 17 Hernesaaren osayleiskaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimusten yhteenveto ja alustava riskinarviointi, Finnish Consulting Group Oy, 1.12.2010
- 18 Hernesaaren osayleiskaava-alueen aallokkotarkastelu, Ilmatieteen laitos, 2012 (päivitetty)
- 19 Hernesaaren osayleiskaava-alueen sedimenttitutkimukset, Finnish Consulting Group Oy, 27.1.2012
- 20 Hernesaaren osayleiskaava-alueen virtausmalliselvitys, Suomen ympäristövaikutusten arviointikeskus Oy, 30.6.2011
- 21 Hernesaaren osayleiskaava-alueen ympäristömeluselvitys, Insinööritoimisto Akukon Oy 11/2011

22	Hernesaaren osayleiskaava-alueen tuulisuuskartoitus, WSP Finland Oy, 2012
23	Hernesaaren osayleiskaava-alueen täyttö- ja pohjarakennetarkastelu, Finnish Consulting Group Oy, 13.1.2012
24	Hernesaaren osayleiskaava-alueen meriluontoon liittyvät selvitykset 2010, Alleco Oy, 5/2011
25	Hernesaaren osayleiskaavaaluonnoksen mukaisten vesistötöiden vaikutus alueen pohjaeläimistöön ja Vantaanjoen kalaväylään, Kala- ja vesitutkimuskeskus Oy, 5/2011
26	Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaassa -selvitys. Ilmatieteen laitos - ilmanlaadun asiantuntijapalvelut, 29.8.2012
27	Hernesaaren osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio 1.2.2008
28	Hernesaaren osayleiskaavaehdotus, viranomaisneuvottelumuistio 4.6. 2012
29	Vuorovaikutusraportti 7.2.2012, täydennetty 18.9.2012, 2.10.2012 ja 29.1.2013 sekä keskustelutilaisuuksien muistiot
30	Mielipidekirjeiden ja muistutusten lähettäneet -luettelo, päivitetty 29.1.2013
31	Muistutukset ja kirjeet

Otteet

Ote

Ne muistutuksen lähettäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne kirjeen lähettäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 21
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 21

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 02.10.2012 § 330

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Ksv 0836_1, karttalehti G2

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti lähettää 7.2.2012 päivätyn ja 2.10.2012 muutetun 20. kaupunginosaa (Länsisatama) ja 53. kaupunginosaa (Ulkosaaret) koskevan Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen nro 12099 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä ja esittää, etteivät tehdyt muistutukset, kirjeet ja annetut lausunnot anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Lautakunta päätti muuttaa osayleiskaavaehdotusta seuraavasti:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa tekemät muutokset

LL-1 merkintä muutetaan merkinnäksi ES-4 – Erityissuunnittelualue, jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella. Vaihtoehtoisina käyttötarkoituksina asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tutkia:

- Helikopterikenttää. Helikopterikentän sijoittamista tutkittaessa tulee laatia helikopterikentän kustannus- ja hyötyselvyitys sekä arvioida kentän vaikutuksia lähialueen maankäyttöön.
- Venesatama- ja veneiden talvisäilytysaluetta
- Puistoa tai lähivirkistysaluetta
- Merelliseen ympäristöön soveltuvaa toimitila- ja työpaikka-aluetta

Vesialueen täyttö alueen toteuttamiseksi edellyttää asemakaavan hyväksymistä.

Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä.

Merkittiin, että vastaavat muutokset tehtiin pöytäkirjan liitteenä oleviin kaavaselostukseen ja vuorovaikutusraporttiin.

Lisäksi lautakunta päätti antaa seuraavan jatkosuunnitteluohjeen: Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen. Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.

Muistutusten, kirjeiden ja lausuntojen johdosta tehdyt muutokset

- kaavakartan kortteleihin liittyvät vesialueen osat (W) on muutettu asuinkorttelin sisäiseksi vesialueeksi (WA).
- kaavakarttaan on lisätty veneliikenteen yhteystarvemerkinä.
- P/TY-aluetta koskeva kaavamääräys: "Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän kaupan suuryksikön ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin." on muutettu muotoon: "Palvelujen ja hallinnon alue sekä teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Alue

varataan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvän paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin."

- kaavaselostuksen Ilma- ja hajupäästöt -kappaleeseen on lisätty teksti: "Telakan toiminnassa käytettävistä pintakäsittelyaineista aiheutuvaa hajupäästöä on tutkittu vuonna 2001. Tutkimuksen jälkeen telakan tuotanto on vähentynyt ja lisäksi tuotannossa käytetään vähemmän hajua aiheuttavia aineita ja työmenetelmiä on kehitetty vähemmän päästöjä aiheuttavaan suuntaan."
- kaavaselostuksen Vaikutukset ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen -kappaleeseen on lisätty teksti: "Yhden risteilijälaivapaikan lisääminen Länsisatamaan ei tule merkittävästi vaikuttamaan alueen ilmanlaatuun vuonna 2035. Osayleiskaava-alueen liikenteen päästöistä ei aiheudu Telakkakadulla Telakkarannan kaava-alueen kohdalla ilmanlaadun raja-arvojen ylityksiä."
- kaavaselostuksen Kaupunkikuva ja suojelukohteet -kappaleeseen on lisätty teksti: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään keinoja alueen rakentamisaikaisten ja pysyvien ympäristötaidehankkeiden edistämiseksi."
- kaavaselostuksen Puisto (VP) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Rantapuiston suunnittelulle ja toteutukselle asetetaan korkeat puistotaiteelliset tavoitteet."
- kaavaselostuksen Erityissuunnittelualue (ES-4) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään mahdollisen helikopterikentän pengerryksien luiskaamista ja maisemointia kasvillisuudella."
- kaavaselostuksen Vesiliikenne-kappaleeseen on lisätty teksti: "Jätkäsaaren ja Hernesaaren välisen vesibussiliikenteen toimintaedellytyksiä pyritään edistämään jatkosuunnittelun yhteydessä."
- kaavaselostuksen Tavoitteet -kappaleeseen on lisätty teksti: "Joukkoliikenteeseen tukeutuvan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kiinnitetään huomiota suunnitteluratkaisuiden energiatehokkuuteen."
- kaavaselostuksen Julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY) -kappaleeseen on lisätty teksti: "Mahdollisen helikopteri- ja laivaliikenteen meluvaikutuksista, ranta-alueen tuulisuudesta ja kaupunkikuvallisista syistä johtuen PY-korttelit on sijoitettu

keskeisesti alueelle raitiotiepysäkkien ja palveluiden läheisyyteen. PY-kortteleiden rakennukset suunnitellaan jatkosuunnittelun yhteydessä kokoojakadun varrelle siten, että ne suojaavat piha-alueita katuliikenteen ääni- ja päästövaikutuksilta."

- kaavaselostuksen Vaikutukset luontoon ja alueen maa- ja kallioperään -kappaleen teksti "Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi ja osin luonnonmukaisemmin käsitelty, mikä osaltaan edistää ympäristön monimuotoisuutta Hernesaaressa." on muutettu muotoon "Rakennettavan rantapuiston rantaviivasta tulee nykyistä rantaviivaa vaihtelevampi. Rantapuiston jatkosuunnittelun lähtökohtana on rakennettuun merenrantaan soveltuva tulkinta saaristomaisemasta ja sen kasvillisuudesta."
- kaavaselostuksen Yhdyskuntatekninen huolto -kappaleen teksti "Alueen eteläosaan sijoitetaan lumen merivastaanottoa paikka." on muutettu muotoon: "Jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään lumen vastaanottoa paikan sijoittamista alueen eteläosaan."
- kaavaselostuksen teksti Liikenne-kappaleessa "Asukaspysäköinnin osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 2007 hyväksymää laskentaohjetta 1 ap/115 k-m2. Muiden toimintojen osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan vuonna 1994 hyväksymiä ohjeita." on muutettu muotoon: "Asukaspysäköinnin ja muiden toimintojen osalta käytetään kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiä asuintonttien ja työpaikka-alueiden autopaikkamäärien laskentaohjeita."
- kaavaselostuksen Rakennettu ympäristö -kappaleessa "Kaikki yli 230 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen." on muutettu muotoon: "Kaikki yli 214 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaareen."
- kaavaselostuksen Hernesaaren toteuttaminen -kappaleen kuvaa "Kaavoitusaikataulu" on päivitetty.
- kaavaselostuksen liitteisiin on lisätty Liikenteen typenoksidi- ja pienhiukkaspäästöjen leviämismallinnus Telakkakadun alueella ja arvio ilmanlaadusta Hernesaaressa -selvitys.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan ponsien johdosta tehdyt muutokset

- Kaavaselostuksen Hernesaaren toteuttaminen -kappaleen kuvaa "Kaavoitusaikataulu" on päivitetty.

Muut muutokset

- kaavaselostuksen Ilma- ja hajupäästöt kappaleeseen on lisätty teksti: "Lisäksi alueelle aiheutuu ilma- ja hajupäästöjä Hietalahden telakan toiminnasta."
- kaavaselostuksen kuvaa "Nykyiset liikennemäärät" on päivitetty.
- kaavaselostuksen kuvaa "Hernesaaren liikenne-ennuste 2035" on päivitetty.
- kaavaselostuksen kuvaa "Katualueiden poikkileikkauksia" ja selostuksen liitettä Hernesaaren katujen poikkileikkaukset on päivitetty.
- kaavaselostukseen on lisätty kuva kesällä 2012 alueelle toteutetuista viidestä designistuinryhmästä, jotka rakennettiin arkkitehtiopiskelijoiden Wastelands -festivaalin yhteydessä.
- kaavaselostukseen on tehty teknisiä tarkistuksia ja se on lisäksi tarkistettu vastaamaan kaavakarttaan ja -määräyksiin tehtyjä muutoksia.
- kaavaselostuksen liitteisiin on lisätty "Hernesaaren osayleiskaavan aloitusvaihe, viranomaisneuvottelumuistio 1.2.2008" ja "Hernesaaren osayleiskaavaehdotus, viranomaisneuvottelumuistio 4.6.2012".

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, ettei osayleiskaavaehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

Lisäksi lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksestä ja vuorovaikutusraportista ilmenevät vastaukset kaupungin perusteltuna kannanottona tehtyihin muistutuksiin.

Lautakunta päätti myös antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet saatuihin kirjeisiin.

Päätöksen jakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus *****

Käsittely

02.10.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Olavi Veltheim: Esittelijän muutos: Selostusta tarkistetaan ja täydennetään vastaamaan maakuntakaavan nykyistä käsittelyvaihetta alla esitetyn mukaisesti.

Selostuksen kohdan "Lähtökohdat" alakohdassa "Maakuntakaava" maakuntakaavaa käsittelevä viimeinen kappale korvataan seuraavalla tekstillä:

"Uudenmaan maakuntakaavan uudistaminen on vireillä. Ehdotuksena nähtäville hyväksytyn 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen (maakuntahallitus 23.4.2012) mukaan Hernesaaren osayleiskaava-alue kuuluisi kokonaisuudessaan valtakunnan keskuksen keskustatoimintojen alueeseen, joka on lisäksi tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta. Vahvistetun maakuntakaavan merkintöjä, jotka koskevat itäiselle rantavyöhykkeelle osoitettua viheryhteystarvetta, Hernesaaren ja Jätkäsaaren väliin esitettyä satamaa, osayleiskaava-alueen eteläosaan osoitettua olemassa olevaa veneväylää ja itäosan jätevesitunnelia, ei ole esitetty muutettavaksi 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksessa.

Helikopterikysymys on vaihemaakuntakaavaehdotuksessa käsitelty osana liikenteen yhteystarpeita. Helsinki-Tallinna-välin liikenneyhteyksien kehittämistarpeet mukaan lukien lautta-, raide- ja helikopteriyhteydet on osoitettu Liikenteen yhteystarpeet -merkinnällä.

Uudenmaan liiton Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta 8.5.2012 antaman lausunnon mukaan helikopterikysymystä on tarkoituksenmukaista tarkastella maakuntakaavatasolla liikenneyhteytenä, jossa pääpaino on yhteyden muodostamisessa. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tutkia vaikutusten arvioinnin pohjalta yhteyden vaatimille helikopterikentille sopiva sijainti. Helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti ei edellä esitetystä syystä ole ristiriidassa maakuntakaavaehdotuksen kanssa."

Selostuksen kohdan "Suunnittelun vaiheet" alakohdassa "Muistutukset, kirjeet ja lausunnot" Uudenmaan liiton lausuntoa koskevaa referaattia täydennetään kuulumaan seuraavasti:

"Uudenmaan liitto toteaa lausunnossaan, että osayleiskaavaehdotuksen taajamaratkaisu on sekä vahvistetun Uudenmaan maakuntakaavan, että ehdotuksena hyväksytyn 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen tavoitteiden mukainen. Kaavaehdotus turvaa myös maakuntakaavassa esitetyn seudullisen viheryhteyden kohti kantakaupunkia. Helikopterikentän osoittaminen Hernesaaren edustalle osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti ei ole ristiriidassa maakuntakaavaehdotuksen kanssa. Osayleiskaavaehdotuksen selostuksen mukaan liikuntavirasto

suunnittelee ja siirtää veneväylät merialueen täytön eteläpuolelle ennen meritäytön toteutusta. Korvaava väylä tulisi esittää osayleiskaavakartassa. Maakuntakaavassa esitetty jätevesitunneli on riittävästi huomioitu osayleiskaavan selostuksessa."

Lisäksi esittelijä ilmoitti, että lautakunnan kokouksessa jaettussa liitteessä "Kaupunkisuunnittelulautakunnan 18.9.2012 esittämät kysymykset ja niiden vastaukset" kohdan "Jatkosuunnittelua ohjaavat ponnet (Kslk 28.2.2012)" alakohdan "Hernesaaren viljasiilot ja viljan varastointi" toisen kappaleen viimeisessä virkkeessä vuosiluvun kuuluu olla 2015 vuoden 2012 sijasta.

Vastaehdotus:

Lasse Männistö: Muutosehdotus:

Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä.

Jatkosuunnitteluohje:

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen.

Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojellulliset näkökohdat.

Kannattajat: Matti Niemi

Lautakunta äänesti viljasiiloja koskevasta vastaehdotuksesta.

Vastaehdotus:

Lasse Männistö: LL-1 merkintä muutetaan merkinnäksi ES-4 – Erityissuunnittelualue, jonka maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella toiminnallisten ja taloudellisten erillisselvitysten perusteella. Vaihtoehtoisina käyttötarkoituksina asemakaavoituksen yhteydessä voidaan tutkia:

- Helikopterikenttää. Helikopterikentän sijoittamista tutkittaessa tulee laatia helikopterikentän kustannus- ja hyötyselvitys sekä arvioida kentän vaikutuksia lähialueen maankäyttöön.
- Venesatama- ja veneiden talvisäilytysaluetta
- Puistoa tai lähivirkistysaluetta

- Merelliseen ympäristöön soveltuvaa toimitila- ja työpaikka-aluetta

Vesialueen täyttö alueen toteuttamiseksi edellyttää asemakaavan hyväksymistä.

Kannattajat: Matti Niemi

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä ES-4-merkintää koskevan vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutosehdotus: Poistetaan alueella sijaitsevien viljasiilojen sr-merkintä. Jatkosuunnitteluohje: Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, ettei siilojen sijainti sekä taloudelliset ja toiminnalliset mahdollisuudet huomioiden kaupungin ole perusteltua jatkaa alueen vuokrasopimusta viljan varastointikäytössä vuoden 2015 jälkeen. Asemakaavoituksen yhteydessä viljasiilojen alueelle etsitään toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä viljan varastointia perustellumpi käyttö. Samassa yhteydessä selvitetään ja ratkaistaan nykyisten rakennusten suojelulliset näkökohdat.

Jaa-äännet: 1

Tuula Palaste-Eerola

Ei-äännet: 8

Stefan Johansson, Lasse Männistö, Risto Meriläinen, Matti Niemi, Elina Palmroth-Leino, Mikko Särelä, Tiia Sirviö, Sampo Villanen

Suoritetussa äänestyksessä puheenjohtaja Männistön vastaehdotus voitti äänin 8-1.

18.09.2012 Pöydälle

28.02.2012 Ehdotuksen mukaan

14.02.2012 Pöydälle

07.02.2012 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Matti Kaijansinkko, projektipäällikkö, puhelin: 310 37195
matti.kaijansinkko(a)hel.fi
Jari Huhtaniemi, arkkitehti, puhelin: 310 37197
jari.huhtaniemi(a)hel.fi

29.01.2013

Kati Immonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37254

kati.immonen(a)hel.fi

Anne Karlsson, johtava yleiskaava-suunnittelija, kaupalliset selvitykset, puhelin: 310 37444

anne.karlsson(a)hel.fi

Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262

leena.makkonen(a)hel.fi

Anna Nervola, liikenne-insinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37135

anna.nervola(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, meluvaikutukset, puhelin: 310 37311

matti.neuvonen(a)hel.fi

Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403

juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 14.06.2012 § 364

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Kiinteistökartta G2 S1-3, Hernesaari

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle
Länsisataman Hernesaaren alueen osayleiskaavaehdotuksesta nro
12099 seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 28.2.2012 (78 §) lähettää
Länsisataman Hernesaaren aluetta koskevan
osayleiskaavaehdotuksen kaupunginhallitukselle puoltaen sen
hyväksymistä. Samalla lautakunta päätti hyväksyä kaavan
jatkosuunnittelua koskevia ponsia, jotka koskivat mm.
kaavaehdotuksessa osoitetun helikopterikentän toteuttamista sekä
kaava-alueelle sijoittuvia Hernesaaren viljasiiloja.

Osayleiskaavaehdotus mahdollistaisi osaltaan uutta
asuntorakentamista noin 210 000 k-m² (noin 5 100 asukasta) sekä
työpaikka ja palvelurakentamista yhteensä noin 190 000 k-m² (noin 3
800 työ-
paikkaa). Hernesaaren toteutuksen kaupungille tulevien investointien
kokonaiskustannusarvio on noin 204 milj. euroa eli noin 580 euroa/k-
m².

Kiinteistölautakunnan mielestä osayleiskaavaehdotus luo edellytykset
korkeatasoisen ja viihtyisän asunto- ja toimitila-alueen rakentamiselle.
Kaava-alueen tontit sekä yleiset alueet ovat kuitenkin
rakennettavuudeltaan monilta osin todennäköisesti hyvin vaikeita ja
kalliita. Erityisesti tämä korostuu asuntotonteilla, jotka rajoittuvat
osayleiskaavassa osoitettuihin keinotekoisiiin kanaviin ja vesialtaisiin,

sekä alueilla, joilla tehdään laajoja meritäyttöjä. Alueen asemakaavoituksessa tulee huolehtia siitä, että alueelle voidaan toteuttaa myös kohtuuhintaista asuntotuotantoa kaupungin asuntopoliittisten ohjelmien mukaisesti.

Kaava-alue on toimitilarakentamisen kannalta heikohkon saavutettavuuden vuoksi varsin haastava, ja toimitilatonteille voi olla vaikea löytää toteuttajia. Tämä saattaa muodostua ongelmalliseksi mm., jos toimitilarakennusten on tarkoitus toimia samalla suunnitellun helikopterikentän meluesteenä.

Suunnitellun helikopterikentän kustannukset ovat erittäin korkeat (noin 83 milj. euroa), ja alueen tulevan asemakaavoituksen yhteydessä tuleekin laaja-alaisesti tutkia erilaisia teknisiä ratkaisuja toteutuskustannusten minimoimiseksi. Koska helikopterikentän toteuttamisen aikatauluun liittyy todennäköisesti merkittäviä epävarmuustekijöitä, osayleiskaava-alue tulee olla rakennettavissa myös ilman helikopterikenttää.

Kiinteistölautakunta puoltaa kaavan hyväksymistä lausunnossa esitetyin huomioin.

Maanomistus ja -hallinta

Osayleiskaavaehdotuksen rajaama alue (yht. noin 44 ha, josta noin 11 ha tulevia meritäyttöjä) on kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa. Alueelta on kuitenkin tehty useita maan- ja huoneenvuokrasopimuksia telakka- ja teollisuustoimintaa varten. Osa sopimuksista on tehty toistaiseksi voimassa olevina noin 6 kuukauden irtisanomisajoin. Alueen määräaikaiset maan- ja huoneenvuokrasopimukset päättyvät pääasiallisesti viimeistään vuoden 2018 lopulla. Alueen nykyiset sopimukset eivät siten ole esteenä Hernesaaren alueen tulevalle rakentamiselle.

Alueen rakennettavuus ja maaperä

Rakennettavuudesta yleisesti

Osayleiskaava-alue on rakennettavuudeltaan hyvin vaihteleva. Rakennusten perustamistapana tulee olemaan paaluperustus. Rakennushankkeiden pohjarakentamiskustannukset tulevat siten olemaan hyvin vaihtelevia paalutustavasta ja vaadittavasta paalupituudesta riippuen.

Meritäytöt

Osayleiskaavaehdotuksen mukaan alueen rantaviivaa on tarkoitus muuttaa täyttämällä merialuetta ja leikkaamalla maamassoja altaiden

kohdalta. Alueelle tulee myös huomattava määrä maatayttöä, koska maanpinnan korkeutta nostetaan paikoitellen usealla metrillä.

Venesatama-alueelta kaivetaan merkittävä määrä maa-aineksia ja sedimenttejä. Osa poistettavista maa-aineksista ja sedimenteistä sisältää kallista käsittelyä vaativia haitallisia yhdisteitä.

Kaupungilla ei ole olemassa meriläjityskelvottomien sedimenttien vastaanottopaikkaa, vaan sijoittaminen tulee aina suunnitella alueellisesti. Myöskään puhtaille sedimenteille ei ole tiedossa Hernesaaren rakentamisen aikana käytössä olevaa meriläjityspaikkaa. Helsingissä on lisäksi muutaman seuraavan vuosikymmenen ajan pulaa hyvälaatuisista täyttömaista voimakkaan rantarakentamisen vuoksi.

Jo osayleiskaavavaiheessa olisikin hyvä tarkastella kaava-alueen massatasapainoa sekä pyrkiä sellaiseen ratkaisuun, että kaivettavia maa-aineksia ja sedimenttejä voitaisiin käyttää mahdollisimman paljon paikallisesti hyödyksi korvaamaan alueelle tuotavia täyttömaita.

Osayleiskaavaa varten on laadittu täyttö- ja pohjarakennussuunnitelma FCG/P14962, 13.1.2012. Suunnitelmassa todetaan ruoppauksesta ja pilaantuneiden maiden sijoituksesta mm. seuraavaa:

”Täyttöpenkereiden alta ruopataan savi pois kitkamaahan tai kallioon saakka koko täytettävältä alueelta ennen täyttöä. Savi poistetaan täyttöpenkereiden ulkoluisien rajaamalta alueelta. Täyttöjen luiska-alueilla ja vedenalaisen täytön osalla voidaan harkita savimassojen stabilointia paikoilleen. Mikäli stabiloimalla voidaan jättää myös pilaantuneet sedimentit louhetäytön sisään, on menetelmä taloudellisesti järkevä vaihtoehto. Tiedossa ei ole, että vedenalaista stabilointia olisi vastaavissa olosuhteissa tehty, mutta toimiva menetelmä on todennäköisesti koerakentamalla löydettävissä.

Pilaantuneiden sedimenttien loppusijoitus tehdään ympäristöluvan mukaisesti. Stabiloituja sedimenttejä voidaan sijoittaa esimerkiksi tulevan helikopterikentän täyttöihin. Helikopterikentälle on tulossa vain kopteriliikennettä palveleva terminaalirakennus; muuten kenttä toimii liikenne- ja pysäköintipaikkana. Mikäli sedimenttien sijoittaminen voidaan suunnitella merivesipinnan alle, alueelta on löydettävissä sijoituspaikka melko suurelle määrälle sedimenttejä. Täyttöjen luiska-alueilla ja vedenalaisen täytön osalla voidaan harkita savimassojen stabilointia paikoilleen. Erityisesti mikäli stabiloimalla voidaan jättää myös pilaantuneet sedimentit louhetäytön sisään, on menetelmä taloudellisesti järkevä vaihtoehto. Tiedossa ei ole, että vedenalaista stabilointia olisi vastaavissa olosuhteissa tehty, mutta toimiva menetelmä on todennäköisesti koerakentamalla löydettävissä. Erityisesti helikopteriliikenteen nousu- ja laskusektorien takia tehtävä

suojatäyttö on täyttöä, jolla ei ole merkittävästi muita vaatimuksia kuin riittävä stabiliteetti.”

Jätkäsaaren meritäyttöistä saadut kokemukset syvään veteen tehtävistä ruoppauksista vanhojen täyttöjen läheisyydessä ja sen jälkeen tapahtuvasta louhetäytöstä ovat tuoneet esiin ongelmia niin työturvallisuudessa kuin täyttöjen lopputuloksen vaatimusten saavuttamisessa. Raportissa mainittu vaihtoehto veden alla olevan saven paikalleenstabiloinnista ruoppauksen sijaan tulee tutkia ja varmistaa koerakentamalla. Eräs sopiva kohde koerakentamiseen voisi löytyä Kalasataman Verkkosaaren alueelta, joka on aikataulullisesti Hernesaarta edellä ja jossa myös tuuliolosuhteet ovat edullisemmat vesistöalueella tehtävää koestabilointia ajatellen. Toisin kuin FCG:n raportissa mainitaan niin stabilointia on maailmalla tehty ja tehdään vesistöalueilla rutiininomaisesti. Tosin kokemukset meillä käytössä olevasta kuivamenetelmästä ovat vähäiset.

Lisäksi tulee huomioida, että altaiden kohdalla joudutaan suorittamaan myös vedenalaista louhintaa, koska osa venesatamaa sijoittuu tasolle +2 ulottuneen entisen Likgrund/Ruumiskari –nimisen majakkasaaren kohdalle.

Tulevien vuosien esirakentamismäärärahoihin olisi syytä varata vesistöalueella tapahtuvan saven koestabiloinnin suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan määrärahat. Koerakentamisella olisi syytä selvittää sekä menetelmän käyttökelpoisuus riittävän alueellisen stabiliteetin aikaansaamisessa että paikalleenstabiloinnin käyttökelpoisuus pilaantuneiden sedimenttien käsittelyssä.

Edellä mainitun lisäksi on syytä korostaa, että kiinteistötoimen hallintaan tulevien alueiden täyttöjen suunnittelussa lähtökohtana tulee olla riittävä varmuus sortumista vastaan sekä se, että tulevien asuinkortteleiden painumat voidaan kohtuullisin rakennustoimenpitein rajoittaa hyväksyttävälle tasolle. Lisäksi tulee kiinnittää erityistä huomiota tehtävien täyttötoimenpiteiden riittävään dokumentointiin, jotta dokumentointia voidaan hyödyntää rakennusten perustamistapoja määriteltäessä.

Maaperän pilaantuneisuus

Osayleiskaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä teetettyjen selvitysten mukaan kaava-alueen maaperä on monin paikoin pilaantunut. Myös merialueiden sedimentit ovat paikoin pilaantuneet. Teetetyissä selvityksissä on arvioitu, että Hernesaaren maaperän puhdistaminen maksaisi noin 16 milj. euroa (alv 0 %), jos kaikki pilaantuneet maat vaihdettaisiin puhtaisiin maa-aineksiin. Alueella on lisäksi paljon heikkolaatuisia koheesiomaita, joiden sijoittaminen ulkopuolisiin kohteisiin on kallista.

Kyseisiä kustannuksia voidaan merkittävästi alentaa, jos mahdollisimman suuri osa kaivettavista pilaantuneista maista pystytään sijoittamaan alueen täyttöihin kuten Jätkäsaaren ja Hietasaaren kallion asemakaava-alueella tehdään. Kyseiselle hyötykäyttöalueelle tulisi etsiä sijoituspaikka kaavoituksen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja alue tulee merkitä asemakaavaan. Lisäksi kaava-alueelle voidaan todennäköisesti jättää riskinarviointiin perustuen mahdollisimman suuria määriä pilaantuneita maita. Riskiarvioinnissa tulisi huomioida toimintojen sijoittelu siten, että pilaantuneilla alueilla rakentamisen vaatimaa kaivua suoritettaisiin mahdollisimman vähän.

Asuntorakentaminen

Osayleiskaavan tavoitteena on luoda Hernesaaresta elinvoimainen ja viihtyisä osa kantakaupunkia jatkeena Punavuorelle ja Eiralle. Asuntorakentamisen kerrosalan määrällinen tavoite on noin 210 000 k-m², joka vastaa noin 5 100 asukasta.

Osayleiskaavaehdotus luo edellytykset korkeatasoisen ja viihtyisän asuntoalueen rakentamiselle. Asuntotonttien autopaikat on tarkoitus sijoittaa tonteille maanalaisiin pysäköintilaitoksiin ja osittain maanpäällisiin pysäköintilaitoksiin. Maanpäällisen pysäköinnin mahdollistaminen helpottaa asuntorakentamiseen liittyviä kustannuspaineita. Maanalaiset pysäköintilaitokset tulee olla toteutettavissa siten, että vältetään vaikeilta ja usein hyvin kalliilta vesitiiviiltä rakenteilta.

Osayleiskaavan toteuttamisen kaupungilta edellyttämät tavanomaista huomattavasti korkeammat investoinnit (arviolta noin 580 e/k-m²) huomioiden alueen asemakaavoituksessa tulee huolehtia siitä, että alue kaavoitetaan riittävän tehokkaasti investointikustannusten kattamiseksi. Selkeä pääpaino alueen tulevassa asemakaavoituksessa tulisi siten olla kerrostaloissa. Alueen asuntotonttien luovutuksessa tullaan noudattamaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita. Alueen asemakaavoituksessa tulee siten varmistaa, että asemakaavoituksella luodaan edellytykset myös kohtuuhintaiselle vuokra- ja omistusasuntotuotannolle.

Ainakin osa kaavaehdotuksen asuinkortteleista on osoitettu rajoittuviksi rakennettaviin kanava-vesialtaisiin (W), joihin tulisi myös venepaikkoja. Vesiaiheiden rakentaminen tulee todennäköisesti olemaan erittäin kallista ja luo huomattavia haasteita myös kanava-vesialtaisiin rajoittuvien tonttien luovuttamiselle ja rakentamiselle. Tulevassa asemakaavoituksessa tuleekin kiinnittää erityistä huomiota kanava-vesialtaiden teknistaloudelliseen toteutuskelpoisuuteen. Alue tulisi olla mahdollista asemakaavoittaa myös siten, ettei kanava-vesialtaita ole välttämätöntä toteuttaa, mikäli nämä osoittautuvat tarkemmissa

selvityksissä taloudellisista tai muista syistä toteutuskelvottomiksi. Mikäli kanava-vesialtaat osoittautuvat myöhemmässä asemakaavoituksessa toteutuskelpoisiksi, tulee kanava-vesialtasiin rajoittuvien tonttien osalta laatia tontinluovutusta varten selkeät pohjarakentamis- ja muut ohjeet, joissa määritellään rakennusteknisten seikkojen lisäksi mm. rakentamis- ja ylläpitovastuut yleisten alueiden rakenteiden (esim. tukimuurit) ja talohankkeiden välillä.

Kaava-alueen eteläosaan suunnitellun helikopterikentän todennäköisesti ajoittainen varsin voimakas melu saattaa heikentää ainakin kaava-alueen eteläisimpien asutokortteleiden markkinoitavuutta.

Toimitilarakentaminen

Osayleiskaavaehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa Hernesaaren alueelle toimitila- ja palvelurakentamista noin 190 000 k-m², joka vastaa noin 3 800 työpaikkaa. Mainitusta kerrosalasta uutta kerrosalaa on noin 150 000 k-m².

Alueelle esitettävä uusi toimitilarakennusoikeus on lähes puolitoistakertainen Salmisaaren uuteen toimitila-alueeseen verrattuna (noin 110 000 k-m²). Alueen sijainti Salmisaaren uuteen toimitila-alueeseen verrattuna on kuitenkin toimitilamarkkinoiden ja niiden asiakkaiden kannalta erittäin syrjäinen. Kulkuyhteydet Hernesaareen sekä joukkoliikennevälineillä että yksityisautoilla ovat varsin heikot mahdollisesta uudesta raitiovaunulinjasta huolimatta. Ei ole perusteltua uskoa, että entisestään raide- ja joukkoliikenneyhteyksien varten keskittyvä vetovoimainen, työmatkoja lyhentävä ja ekologinen toimitilarakentaminen sijoittuisi Hernesaareen näin suuressa määrin. Voidaankin pitää todennäköisenä, ettei alueelle synny toimitilarakentamista nyt esitetyssä laajuudessa. Eri asia on, että veneilyyn liittyvää toimintaa voisi sijoittua uusiin rakennuksiin ja vanhoihin säilytettäviin halleihin.

Toimitilojen todennäköisesti heikko kysyntä saattaa vaikuttaa merkittävästi alueen rakentamisjärjestykseen, koska asutohankkeiden melusuojaus suunniteltua helikopterikenttää vastaan perustunee esitetyssä kaavaratkaisussa siihen, että alueelle rakennetaan asuinkortteleita suojaavia toimitilarakennuksia.

Toimitilarakentamisen edistämiseksi asemakaavoituksessa tulisi varmistaa riittävästi autopaikkoja myös toimitilahankkeille.

Julkiset palvelut

Hernesaaren julkisten palveluiden mitoitus on tehty yhteistyössä palveluhallintokuntien kanssa. Osayleiskaavaehdotuksessa on

osoitettu kaksi aluetta julkisille palveluille ja hallinnolle (PY), jota voidaan pitää riittävänä. Yleisiä rakennuksia varten asemakaavoilla muodostettaviin tontteihin ja asemakaavaratkaisuihin otetaan tarkemmin kantaa asemakaavoituksen yhteydessä.

Helikopterikenttä

Kaava-alueen eteläosaan suunnitellun helikopterikentän kustannukset ovat erittäin korkeat (noin 83 milj. euroa, alv 0 %). Alueen tulevan asemakaavoituksen yhteydessä tulee laaja-alaisesti tutkia erilaisia teknisiä ratkaisuja kentän toteutuskustannusten minimoimiseksi. Koska helikopterikentän toteuttamisen aikatauluun liittyy todennäköisesti merkittäviä epävarmuustekijöitä, osayleiskaava-alue tulee olla rakennettavissa myös ilman helikopterikenttää. Lisäksi helikopterikentän jatkosuunnittelussa tulee huomioida edellä mainitut toimitilarakentamiseen ja näin ollen helikopterikentän melusuojaukseen liittyvät vaikeudet.

Lopuksi

Kiinteistölautakunnan mielestä osayleiskaavaehdotus luo edellytykset korkeatasoisen ja viihtyisän asunto- ja toimitila-alueen rakentamiselle. Kaava-alueen tontit sekä yleiset alueet ovat kuitenkin rakennettavuudeltaan monilta osin todennäköisesti hyvin vaikeita ja kalliita. Kaupungille Hernesaaren toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset ylittävät merkittävästi tavanomaisena pidettävät kustannukset. Huomion arvoista on, että alueen rakennusoikeuteen suhteutetut investoinnit (arviolta 580 euroa/k-m²) nousevat edelleen arvioidusta, mikäli alueelle ei toteudu toimitilarakentamista nyt suunnitellussa laajuudessa. Mikäli esim. alueen suunnitellusta uudesta toimitilarakennusoikeudesta toteutuu vain noin puolet (noin 75 000 k-m²), alueen rakennusoikeuteen suhteutetut investoinnit nousevat huomattavasti nyt arvioidusta tasosta. Alueen toteuttamiseen liittyy siis merkittäviä taloudellisia haasteita ja riskejä.

Edellä mainitun vuoksi osayleiskaavoituksen jatkosuunnittelun ja alueen tulevan asemakaavoituksen yhteydessä tulisi kattavasti vertailla mm. rantojen täyttöjen ja kaivujen osalta erilaisten vaihtoehtojen kustannuksia sekä niistä saatavia hyötyä. Lisäksi jatkosuunnittelussa tulee varmistaa riittävän tehokkaan asuntorakentamisen mahdollisuudet sekä kohtuuhintaisen asuntotuotannon edellytykset.

Kiinteistölautakunta puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä edellä mainituin huomioin.

Käsittely

14.06.2012 Ehdotuksen mukaan

29.01.2013

Vastaehdotus:

Kirsi Pihlaja: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen 27. kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Hernesaari soveltuisi hyvin myös autopaikattomien asuntojen rakentamiseen.

Kannattajat: Anja Malm

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 27. kappaleeseen lisätään uusi seuraavan sisältöinen viimeinen virke: Hernesaari soveltuisi hyvin myös autopaikattomien asuntojen rakentamiseen.

Jaa-äänet: 5

Heidi Ekholm-Talas, Jyrki Lohi, Sole Molander, Olli Saarinen, Timo Tossavainen

Ei-äänet: 3

Anja Malm, Tuula Paalimäki, Kirsi Pihlaja

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kermen Soitu

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Sami Haapanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36437
sami.haapanen(a)hel.fi

Helsingin Energia -liikelaitos 24.5.2012

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Helsingin Energian lausunto liitteessä 1.

Lisätiedot

Kivirinne Jouni, Yleissuunnitteluinsinööri, puhelin: +358 9 617 2936
jouni.kivirinne(a)helen.fi

Opetuslautakunta 15.05.2012 § 74

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon.

Hernesaaren suurimpia suunnitteluun liittyviä haasteita ovat katu-, laiva- ja helikopteriliikenteeseen liittyvät melutekijät sekä Länsisataman matkustajaliikenteeseen liittyvät ilma- ja hajupäästöt. Julkisten palvelujen ja hallinnon PY-kortteleiden sijoitusta tulee vielä tutkia, jotta lasten käyttöön tulevat koulutilat ja liikuntapaikat sijoittuisivat ilmanlaatu- ja melutilanteen kannalta mahdollisimman suotuisiin paikkoihin.

Osayleiskaavan tulee mahdollistaa koulun mitoituksen tarkistaminen alueen rakentumisen edetessä ottaen huomioon lähialueiden oppilaskehitys. Lasten ja nuorten toimintatilojen oikea sijoittaminen ja mitoittaminen edellyttää yhteistyötä kaavoittajan ja palveluhallintokuntien välillä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 15.05.2012 § 257

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Katutilojen toimivuuteen ja mitoitukseen on jatkossa asemakaavaa valmisteltaessa kiinnitettävä erityistä huomiota. Katupuiden, pyöräilyn, ylläpidon ja lumitilojen vaatimukset tulee ottaa huomioon katutiloja suunniteltaessa. Esitetyt katutilojen lumitilat ovat niukkoja.

Pääkadun kunnallistekniikan sijoittamista pitää tarkastella asemakaavaa laadittaessa erityisesti niissä kohdin, missä siltakansi ja kadun taso kohtaavat, jotta kadun alle sijoitettavaa kunnallistekniikkaa voidaan ylläpitää. Pääkadun sillan korkeustaso vaikuttaa myös korttelien P/TY ja LS/P väliin sekä samalla kohdin olevien korttelien PY ja AK väliin sijoittuvien tonttikatujen korkeustasoon. Tonttikadut ovat alkuosaltaan rakennettava joko siltarakenteisina tai penkereelle, jotta päästään laiturien ja vesialtaiden korkeustasoon, mikä on noin + 3 metriä. Näille tonttikaduille sijoitettavien kunnallisteknisten johtojen ja putkien tila- ja huoltotarpeet täytyy tarkastella myös erityisen

huolellisesti. Tonttikatujen viereisten korttelien rakentamisessa täytyy ottaa huomioon katujen korkeustaso, sillä kadut tulevat olemaan joko silta- tai pengerrakenteella vähintään noin 70 metrin matkan pääkadulta lähtien.

Pääkadun kansitason ja viereisen laituritason korkeusero on neljä metriä. Raitiovaunusillan rakenteen paksuus ja huoltotila pienentävät oleellisesti sillan alle jäävää tilaa. Tämä vaatii kannen alle sijoitettavien liiketilojen osalta tarkkaa mitoituksen suunnittelua asemakaavan laatimisen yhteydessä, jotta kiinteistötekniikka ja muut toimintaa palvelevat tilat mahtuvat niille varattuun matalaan tilaan.

Osayleiskaavaehdotuksen puistoalueet ovat pieniä. Puistopinta-ala asukasta kohden on selvästi pienempi kuin kantakaupungissa keskimäärin. Näin ollen Hernesaaren puistoissa tulee olemaan muuta kantakaupunkia suurempia puistokohtaiset käyttöpaineet. Lisäksi puistossa on myös toimintoja, jotka lisäävät tätä, esimerkiksi puistoalue toimii vesiurheilukeskuksen katsomona. Laajemmat puistot helpottaisivat tulevaisuudessa tilojen muuntelua ja uusien toimintojen kehittämistä. Kaavan vaikutusten arvioinnissa on esitetty, että puistoissa olisi luonnontilaisia alueita. Tämä ei käytännössä ole mahdollista kovan käyttöpaineen aiheuttaman kulutuksen tähden. Sitä paitsi viheralueet rakennetaan täytemaan päälle. Luonnonmukaisesti hoidettava puisto vaatisi huomattavasti laajemman pinta-alan tai vaihtoehtoisesti suojausta, jotta kasvillisuudella olisi menestymisen mahdollisuuksia. On tarkoituksenmukaisempaa, että rakennettujen puistojen suunnittelun inspiraationa ja teemana on meren rantaan hyvin soveltuva tulkinta saaristomaisemasta ja sen kasvillisuudesta.

Osayleiskaavaehdotuksen katujen ja puistojen korkeusvaihtelut ovat suuria, mikä edellyttää erityisen paljon siltojen, tukimuurien ja rantarakenteiden, portaiden ja luiskien rakentamista. Kanavista johtuen kaavaratkaisut edellyttävät lukuisien siltojen rakentamista. Sekä siltojen rakentaminen että niiden ylläpito on kallista. Siltojen ja niille johtavien reittien tilavaraukset tulee olla sellaisia, että talvikunnossapito on mahdollista. Suuret korkeuserot siltojen, rannan ja tonttien välillä aiheuttavat sen, että myös puistoista tulee erittäin rakennettuja. Tukimuureja ja luiskapintaa on paljon, mikä rajoittaa toimintojen sijoittelua puistoihin. Asemakaavaa laadittaessa on riittävästi tarkasteltava puistojen topografiaa ja tilavarauksia toimintojen, huoltoliikenteen ja kasvillisuuden hoidon onnistumisen kannalta.

Osayleiskaavaluonnoksen alueen pohjaolosuhteista ja maaperän rakennettavuudesta ei ole tarkkoja tietoja. Kaavaluonnoksessa on esitetty rakennettavaksi kolme kanavaa ja kolme suurta vesiallasta. Rantarakenteiden Helsingin kaupungille aiheuttamia kustannuksia sekä rakennettavuutta on selvitettävä tarkemmin asemakaavan vaikutusten

arvioinnin yhteydessä. Osa ehdotetuista rakennuksista sijaitsee rantarakenteiden päällä. Näistä rantarakenteiden kustannuksista ja ylläpidosta vastaavat kiinteistöt.

Osayleiskaavan luonnoksessa esitetty Hernesaaren lumen merivastaanottoaika on poistettu osayleiskaavaehdotuksesta. Hernesaaren lumen merivastaanottoaika on erittäin tärkeä kantakaupungin ja tulevan Hernesaaren alueen lumilogistiikan kannalta. Eteläisen Helsingin lumenkäsittely vaatii uusia, hintavia ratkaisuja, jos tämä lumenkäsittelyaika poistuu käytöstä. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että osayleiskaavan on mahdollistettava lumenvastaanottoaajan sijoittaminen kaavamuutosalueelle.

Lentoliikenteen melu leviää yleisille alueille. Melu on päiväsaikaan huomattava haitta. Lasten leikkipaikat ja vanhusten toimintaympäristöt tulee suojata melulta. Vaikutusten arvioinnin mukaan kortteleiden väliin jää hiljaisempia alueita (alle 55 dB päivisin), joille voi sijoittaa lasten ja vanhusten toimintoja. Meluhaittojen torjuminen tulee ottaa huomioon asemakaavaa laadittaessa sekä arvioitaessa alueen asumisterveellisyyttä ja toteutuskustannuksia.

Kustannukset

Kaupunkisuunnitteluviraston mukaan Hernesaaren toteuttamisen kustannuksista suuri osa syntyy alueelle suunnitellusta helikopterikentästä, risteilijälaiturin ja rantapuiston täyöistä, täyttöjä edeltävistä merenpohjan pehmeiden ainesten ja haitta-ainepitoisten sedimenttien ruoppauksista, meriläjitykseen soveltumattomien sedimenttien käsittelystä sekä rantarakenteista. Kustannuksia syntyy myös yhdyskuntateknisen huollon verkoston rakentamisesta sekä yleisten alueiden eli katujen ja puistojen rakentamisesta.

Maarakennuskustannuksiin sisältyy pilaantuneiden sedimenttien ruoppaus ja mereen kelpaamattomien sedimenttien käsittely ja loppusijoitus rannalla, pehmeiden maiden ruoppaus, yleistäyttö nykyisillä maa- ja merialueilla sekä yleiskaivu. Kustannukset eivät sisällä vedenalaisen paineviemärin siirtokustannuksia, pilaantuneen maaperän kunnostuskustannuksia eikä katujen ja puistojen rakentamiskustannuksia.

Rantarakenteiden kustannuksiin sisältyy luiskien rakentamiskustannukset, risteilijälaiturin kustannukset, vesialtaiden ja venesatamien laiturimuurikustannukset, helikopterikentälle vievän nostosillan kustannukset sekä muita rantarakenteiden kustannuksia.

Liikennealueiden erityiskustannuksiin sisältyy pääkadun silta, helikopterikentän tukimuuri sekä pääkadun tukimuurit.

Osayleiskaavan luonnoksen selostuksessa on ilmoitettu seuraavat kustannukset: maarakennuskustannukset 122 miljoonaa euroa, rantarakenteet 60 miljoonaa euroa, liikennealueiden erityiskustannukset 8 miljoonaa euroa, kunnallistekniikan rakentamiskustannukset 7 miljoonaa euroa ja katujen ja yleisten alueiden rakentamiskustannukset 7 miljoonaa euroa.

Edellä mainittuihin summiin on erikseen ilmoitettu sisältyvän rantapuiston 33 miljoonan euron, kolmen vesialtaan 24 miljoonan euron ja pääkadun siltakannen 4 miljoonan euron kustannukset.

Jos alueelta poistettaisiin kaikki alemman ohjearvon ylittävät haitta-ainepitoiset maa-ainekset, olisi tästä koituva lisäkustannus noin 16 miljoonaa euroa. Edellä esitetty kokonaiskustannusarvio perustuu arvioon, että valtaosa haitta-aineita sisältävästä maa-aineksesta voidaan jättää paikoilleen.

Osayleiskaavan luonnoksen kustannukset ovat yhteensä 204 miljoonaa euroa. Kaavan kokonaiskustannuksia ei voida tässä suunnitteluvaiheessa arvioida tarkasti.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että jatkossa valmisteltaessa asemakaavaa tulee kiinnittää erityistä huomiota kustannusvaikutusten arviointiin, kustannustenhallintaan ja osayleiskaavan joustavaan toteutettavuuteen. Samoin kaavan laadinnan aikana pitää huolehtia vaikutusten arvioinnista ja tarvittavista lisäselvityksistä koskien erityisesti ympäristöä, ympäristövaikutuksia, kaikenlaista rakennettavuutta ja pilaantuneita maita.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että suunniteltu helikopterikenttä aiheuttaa niin mittavia ympäristövaikutuksia merellisen Helsingin kaupunkikuvaan, vesiliikenteen järjestelyihin, merialueiden vesiolosuhteisiin ja viereisen asutuksen melutilanteeseen, että sitä ei ole syytä osoittaa yleiskaavassa. Harkittavissa on enintään selvitysalue-merkintä hankkeen mahdolliselle sijoitukselle. Päätös helikopterikentän sijoituksesta on tehtävä vasta perusteellisempien vaihtoehtotarkastelujen ja kustannusarvioiden valmistelun jälkeen.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin muutoksin.

Käsittely

15.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset:

Päätösehdotuksen kappaleen 8 loppuun lisätään:

"Yleisten töiden lautakunta katsoo, että osayleiskaavan on mahdollistettava lumenvastaanotto paikan sijoittamisen kaavamuutosalueelle."

Lisätään ennen viimeistä kappaletta:

"Yleisten töiden lautakunta katsoo, että suunniteltu helikopterikenttä aiheuttaa niin mittavia ympäristövaikutuksia merellisen Helsingin kaupunkikuvaan, vesiliikenteen järjestelyihin, merialueiden vesiolosuhteisiin ja viereisen asutuksen melutilanteeseen, että sitä ei ole syytä osoittaa yleiskaavassa. Harkittavissa on enintään selvitysalue-merkintä hankkeen mahdolliselle sijoitukselle. Päätös helikopterikentän sijoituksesta on tehtävä vasta perusteellisempien vaihtoehto- tarkastelujen ja kustannusarvioiden valmistelun jälkeen."

Päätösehdotuksen viimeisen kappaleen viimeinen sana "huomautuksin" muutetaan sanaksi "muutoksin."

03.05.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 15.05.2012 § 88

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, ettei sillä ole omalta osaltaan huomautettavaa Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta, joka rakentaa merellistä Helsinkiä.

Kaavan toteuttamisen lähtökohdiksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että Hernesaaren alueelle on jo nyt hakeutunut runsaasti ns. luovien alojen yritystoimintaa. Tämän toimintaedellytysten turvaaminen alueella on tärkeää ja vahvistaa alueen elinvoimaisuutta jatkossakin

Koko vapautuvaa telakka-aluetta tulisi tarkastella kokonaisuutena siten, että siellä varataan eri vaiheissa mahdollisuuksia luovien alojen

ja myös suosittujen Pop up –yritysten käyttöön. Tähän liittyen tilojen väliaikaiskäyttöä alueella tulisi systemaattisesti kehittää.

Kaava-alueen ulkopuolella kokonaisuuteen liittyy mm. Konepaja, joka ollaan kunnostamassa Elävän musiikin yhdistyksen Elmu Ry:n käyttöön. Rantapuistoon syntyvät luovat toiminnot tukevat alueen kiinnostavuutta myös matkailun näkökulmasta.

Kaupunginvaltuuston 14.12.2011 hyväksymässä Helsingin kaupungin kulttuuristrategiassa (luvussa ympäristö ja kaupunkirakenne) todetaan, että kaupunki varmistaa uusien alueiden suunnittelussa ja vanhoja, tyhjentyviä tiloja korjattaessa myös kulttuurin käyttömahdollisuudet. Tällaisissa hankkeissa lähtökohtana on, että ulkopuoliset tahot ovat päätoimijoina. Hyviä kansainvälisiä esimerkkejä tällaisista löytyy esimerkiksi Creative Metropoles Eu-hankkeen julkaisusta How to support Creative industries.

Kaupunkisuunnitteluvirasto tilasi Hernesaaren kaavavalmisteluun liittyen Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli Oy:ltä Fordin taloa koskevan rakennushistoriaselvityksen (18.4.2011). Fordin talon katsotaan muodostavan erittäin mielenkiintoisen ja muutoksista huolimatta hyvin säilyneen, arvokkaan arkkitehtonisen kokonaisuuden, jonka kerroksisella historialla on erityistä merkitystä tulevaisuuden uuden kaupunginosan siteenä Hernesaaren teolliseen menneisyyteen.

Erillisessä ideasuunnitelmassa Talli (arkkitehti Pia Ilonen ja Karoliina Hoppu 20.12.2011) tutki suojeltavan rakennuksen käyttömahdollisuuksia erilaiseen kulttuurikäyttöön (mm. tanssi, elokuva, kuvataide). Tiloja vuokrattaisiin vaihteittain taiteilijoille ja taidealan yrittäjille Kaapelitehtaan mallin mukaisesti. Kulttuurikeskuksella sekä rakennusta vuokraavalla kiinteistösijoitusyhtiöllä (Ovenia Oy) on ollut ohjausryhmässä edustus.

Suunnitelman lähtökohtana on pidetty Fordin talon toimintojen ja syntyvän vetovoimaisen kulttuurikeskuksen liittämistä merellisen alueen uuteen konseptiin, jossa risteilymatkustajien ulottuville luodaan uusi matkustajaterminaali, hotelli- ja kongressikeskus, liiketilaa ja kulttuurisesti kiinnostava ympäristö. Vastaavia toteutettuja malleja on mainittu mm. Amsterdamista (risteilyterminaali, musiikkitalo, hotelli). Hernesaaren alue on myös ollut osana yhdeksän kaupungin satama-aluiden uusiokäyttöä tutkivaa Urbact II -hanketta CTUR.

Rakennusten uusiokäyttöön liittyvistä esimerkeistä Helsingissä ideasuunnitelmassa mainitaan Kaapelitehdas, siihen hallinnollisesti liitetty Suvilahti sekä Tennispalatsi, Lasipalatsi ja Korjaamo. Nämä ovat nykyisin kaupungin omistuksessa, mutta toimivat kiinteistöyhtiöinä tai kokonaan kulttuurialan yrittäjille vuokrattuina.

Fordin talon huoneistoala on n. 12 500 m², josta on jo vuokrattu tiloja tapahtumatoimistolle ja mm. tanssin harjoituskäyttöön. Fordin talolle on kaavassa mahdollistettu myös laajennusosa. Ideasuunnitelman mukaan eri käyttötarkoituksiin tarvittavia muutoksia voidaan toteuttaa asteittain monivaiheisessa prosessissa, johon selvityksellä pyritään luomaan puitteet. Pienin muutoksin kulttuuritoimijoita voitaisiin nykyistä enemmänkin sijoittaa jo nyt.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että kaupunkisuunnitteluviraston ja Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli Oy:n esitykset luovat hyvän pohjan Hernesaaren kaava-alueen, telakka-alueen ja Fordin talon jatkokehittelylle.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 29874
paiju.tyrvainen(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos 15.5.2012

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Kaupunkisuunnitteluviraston valmistelussa olevasta otsikossa mainitusta osayleiskaavaehdotuksesta Helsingin Satama toteaa mielipiteenään seuraavaa:

Osayleiskaavaehdotuksessa esitetään asumisen, työpaikkojen sekä vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvien palveluiden sijoittamisen Hernesaareen. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Helikopterikentälle on osoitettu uudelle täyttömaalle pysyvä sijainti. Lisäksi alueelle on sijoitettu kaksi venesatamaa: purjevenesatama ja vesiurheilukeskus.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa (kaupunginvaltuusto 26.11.2003, tullut kaava-alueella voimaan 23.12.2004) alue on pääosin työpaikka-, teollisuus-, toimisto- ja satamatoimintojen aluetta. Aluetta kehitetään tuotannon ja varastoinnin, palvelujen, toimitilojen sekä sataman käyttöön. Lisäksi alueelle saa rakentaa tiloja julkisten palvelujen, yhdyskuntateknisen huollon, virkistys- ja liikenteen käyttöön. Alueen eteläkärkeen on varattu hallinnon ja julkisten palvelujen alue. Aluetta kehitetään hallinnon, julkisten palvelujen, korkeakoulutuksen ja ympäristöhaittoja aiheuttamattomien toimitilojen, asumisen ja virkistys- sekä alueelle tarpeellisen yhdyskuntateknisen huollon ja liikenteen käyttöön. Alueen kaakon ja lounaan puoleisille rannoille on osoitettu puistoalueet. Kaakon puoleinen rantapuisto on osa Helsinki-

puistoa. Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisen huollon tiloja ja liikenneväyliä.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 8.12.2010, tullut kaava-alueella voimaan 10.6.2011) alueen kaakkoisosassa on merkintä nykyiset rakennetut maanalaiset tilat.

Alueella ovat voimassa asemakaavat n:o 10800 / 14.11.2001(Kvsto), 10683 / 24.3.1999 (Kvsto), 6154 / 21.4.1970 (Sis.as.min.), 8775/ 23.12.1983 (Sis.as.min.), 4940 / 26.5.1961 (Sis.as.min.), 8761 / 16.3.1984 (Ympäristömin.) ja 8418 / 9.2.1982 (Sis.as.min.). Kaavojen mukaan alue määritetty pääosin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi, satama-, rautatie- ja katualueiksi ja puistoalueiksi.

Osayleiskaavaa laadittaessa tulee varmistaa, että suunnittelualueen maankäyttö ei ole ristiriidassa satamatoiminnan vaatimusten kanssa. Erityisesti on selvitettävä asumisen edellytykset ja viihtyvyytekijät lähtien siitä, että asumisen välittömässä läheisyydessä on vilkas laivaliikenne ja laituritoimintoja. Sataman läheisyyteen sijoittuvissa asuinkortteleissa on rakenteellisin ratkaisuin huomioitava laivaliikenteen asettamat rajoitukset äänieristykseen ja kortteleiden ilmanlaatuun.

Helsingissä käy vuosittain touko – lokakuun välisen aikana keskimäärin 250 kansainvälistä risteilyalusta. Risteilymatkustajien määrä ja alusten koko kasvavat jatkuvasti. Vuonna 2011 Hernesaassa vieraili noin 300 000 risteilyvierasta. Kaikki Helsinkiin saapuvat yli 214 metriä pitkät risteilyalukset ohjataan Hernesaaren risteilylaituriin, johon tällä hetkellä mahtuu yhtä aikaa kaksi 300 metriä pitkää alusta. Suurimmissa aluksissa on 2 000 - 3 000 matkustajaa.

Risteilyvieraat tekevät useimmiten ohjatun päiväkerroksen tilausbusseilla, joita voi olla jopa 60 laavaa kohden. Risteilymatkustajia palveleva turvatoimialue (ISPS-alue) on aidattu ja sen tämän hetkinen pinta-ala on noin 2,1 hehtaaria. Alueella on matkamuistomyymälöitä ja muuta pienimuotoista palvelutoimintaa. Risteilyalukset ovat toistaiseksi tehneet päivävierailuja, eivätkä ne ole yöpyneet Hernesaassa.

Nyt lausunnoilla olevassa osayleiskaavaehdotuksessa satama-alueelle osoitetaan lisää laituritilaa, jolla pyritään mahdollistamaan kolmen risteilyaluksen vierailu Hernesaassa samanaikaisesti. Nykyiset laiturialueet ovat kiinteästi aidattua Sataman turvatoimialuetta (ISPS-alue), ja kaikki satamaan ja laivoihin liittyvä toiminta tapahtuu suljetun alueen sisäpuolella. Laiturialueen mitoituksessa onkin huomioitava laivaliikenteen kannalta merkittävät toiminnot eli laivojen kiinnittäminen laituriin sekä laivojen huollon ja risteilymatkustajia noutavien

tilausbussien vaatima tilantarve. Terminaalirakennuksen suunnittelussa on huomioitava satamatoiminnan luonne ja turvattava näiden tilojen käyttö Sataman tarpeisiin erityisesti matkustajien vaihtoon liittyvissä aluskäynneissä (esim. tulli - ja rajamuodollisuudet). Uuden risteilylaiturin toiminnallisen leveyden tulee olla noin 60m.

LS -merkintää (Risteilyliikenteen satama-alue. Alue varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten. Aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa.) tulisi täsmentää muiden määräysten lisäksi siten, että alue on ensisijaisesti risteilyalusten käytössä. Tämä siksi, että ajoittain voi olla tarvetta esim. odotuslaiturille, miehistön vaihtoon tms.

Osayleiskaavaehdotuksessa vesialueelle (W) esitetään mahdollisuutta rakentaa siltoja ja satamatoiminnan kannalta tarpeellisia rakenteita. Sillan tms. toteuttamista varten tulee kaavaehdotuksen merkintää täsmentää siten, että jatkosuunnittelussa otetaan huomioon alueen tekniset vaatimukset (tuulikuorma, korkeustaso, turvallisuus ja alusten tilantarve korkeussuunnassa) sekä hankkeen taloudelliset seikat. Tulevaisuudessa risteilylaituriin tulee mahdollisesti päästä kiinnittymään myös yli 60 metriä korkealla aluksella. Tanskan salmessa Stora Beltin sillan alituskorkeus on 65 metriä, mikä mahdollistaa suurten alusten saapumisen Itämerelle.

Hernesaaren eteläkärjen ja Pihlajasaaren välissä meren vesisyvyys on rantojen lähellä noin 0-8 metriä ja Länsisatamaan johtavalla Lökkiluoto-Saukonnokka laivaväylällä noin 10–13 metriä. Hernesaaren ja Jätkäsaaren välisen vesialueen syvyys on (9) - 11 metriä, Hernesaaren risteilylaiturien kohdalla syvyys on 9,8 ja 9,0 m metriä. Hernesaaren ja Sirpalesaaren välisellä vesialueella vesisyvyys on noin 15 metriä lukuun ottamatta paria selännettä, joiden kohdalla vesisyvyys on noin 9 metriä. Yksi tällainen selänne on noin 400 metrin etäisyydellä Hernesaaren rannasta.

Hernesaaren eteläkärkeen suunnitellun helikopterikentän toimivuutta on tarkasteltu erillisessä viitesuunnitelmassa (Hernesaaren helikopterikenttä). Jatkosuunnittelussa on huomioitava satamatoiminta sekä Jätkäsaarella että Hernesaarella ja laivaväylän sijainti suhteessa helikopterikenttään sekä se, että risteilylaituriin tulee mahdollisesti päästä kiinnittymään myös yli 60 metriä korkealla aluksella.

Suunnittelualueen halki kulkeva kokoojakatu on risteilysataman liikennettä välittävä katu. Sen tilavarauksessa tulee huomioida kaikki liikennemuodot (autoliikenne, pyöräily, jalankulku, joukkoliikenne) sekä ympäröivien kortteleiden synnyttämän liikenteen liittyminen katuverkkoon. Erityisesti on huomattava risteilymatkustajasataman

toiminnan luonteeseen liittyvä jalankulku ja tilausbussiliikenne sekä laivojen ja terminaalien tarvitsema huoltoliikenne.

Helsingin Satama pitää hyvinä suunnitelmia joukkoliikenteen ja jalankulkureittien kehittämisestä alueella, samoin kuin satama-alueen liittämistä osaksi kaupunkirakennetta.

Lisätiedot

Lehtonen Satu, suunnittelupäällikkö, puhelin: +358931033527
satu.lehtonen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 08.05.2012 § 115

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Hernesaaren noin 5 100 asukkaan palvelujen järjestämisen on tarkoitus tukeutua pääosin olemassa olevaan sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkoon. Hernesaaren väestöpohja ei edellytä omaa terveysasemaa.

Hernesaaren terveyspalvelut sijaitsevat Viiskulman terveysasemalla. Jatkossa terveysasemapalvelut tulevat sijaitsemaan Marian sairaalan alueella, kun sinne rakennetaan Viiskulman korvaava terveysasema. Terveyspalvelujen saavutettavuuden kannalta hyvät liikenneyhteydet Hernesaaresta Marian alueelle ovat keskeisiä.

Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että sosiaali- ja terveystoimi yhdistetään vuoden 2013 alussa. Terveyskeskus ja sosiaalivirasto ovat osallistuneet viranomaisyhteistyöhön Hernesaaren osayleiskaavaehdotusta valmisteltaessa. Valmistelu on pohjautunut nykytilanteen palveluverkon tavoitteisiin.

Terveyslautakunnalla ei ole huomautettavaa Hernesaaren osayleiskaavaehdotukseen."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 08.05.2012 § 158

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Hernesaaren kantakaupunkisijainti antaa hyvät lähtökohdat tiiviin ja energiatehokkaan joukkoliikenteeseen tukeutuvan kaupunginosan suunnittelulle. Raitiotieyhteys ja hyvät kevyen liikenteen yhteydet keskustaan mahdollistavat vähäpäästöisen liikkumisen. Uusiutuvan energian käytön suosiminen uuden alueen energiaratkaisuissa on tarpeen huomioida jo osayleiskaavatasolta lähtien.

Erityisiä haasteita suunnittelulle tuovat matkustajalaivaliikenne saaren länsilaidalla ja suunniteltu uusi helikopterikenttä alueen eteläosassa. Molemmat toiminnot voivat vähentää suunniteltavan uuden asuinalueen terveellisyyttä ja viihtyisyyttä huomattavasti. Uudelle alueelle on tulossa 5 100 uutta asukasta, jolloin laivoista ja erityisesti helikoptereista aiheutuvat meluhäiriöt tulevat kohdistumaan huomattavaan asukasmäärään sekä merellisten virkistysalueiden käyttäjiin.

Matkustajasataman melu

Osayleiskaavaehdotuksessa on osoitettu risteilijöille kolme laivapaikkaa Hernesaaren länsilaidalle eli yksi uusi nykyisten kahden laivapaikan lisäksi. Vuonna 2011 sataman kautta kulki jo 300 000 risteilymatkustajaa.

Meluselvityksen mukaan hankalimmin torjuttavaksi on osoittautunut laivojen yömelu, joka ylittää lähimmissä asuinkortteleissa ohjearvotason sekä rakennusten ulko- että sisäsivuilla ylimpien kerrosten kohdalla. Tämä johtaa siihen, ettei kaikille asunnoille ole järjestettävissä ns. hiljaista puolta, jonne esimerkiksi makuuhuoneet voitaisiin suunnata.

Laivamelun riittävä torjunta tulee asettamaan suuria haasteita asuinkortteleiden jatkosuunnittelulle kuten ääneneristävyydelle ja sen toteutuksen valvonnalle sekä asuntojen pohjaratkaisuille. Laivojen aiheuttaman yöaikaisen meluhaitan suuruutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysoppaassa (Oppaita 2003:1) annetut ohjearvot. Ne ovat sisämelun kannalta kattavammat kuin valtioneuvoston päätöksessä annetut ohjearvot. Asumisterveysohjeessa on esimerkiksi pienitaajuisia melua koskevat erilliset ohjearvot.

Meluselvityksessä laivojen melun leviäminen on arvioitu keskimääräisen melupäästön perusteella, vaikka osa risteilijöistä voi olla enimmillään noin 5 dB meluisampia. Laivojen melu voi olla myös kapeakaistaista, mikä tarkoittaa kapeakaistaisuuskorjauksen + 5 dB käyttöä, vaikka laiva olisi melupäästöltään keskimääräinen. Tämä tulisi huomioida korttelien meluntorjunnan suunnittelussa. Muutoin laskennassa käytetty tarkastelutapa voi johtaa suunnitteluratkaisuun, jossa ympäristölupaehdoissa joudutaan rajoittamaan suurimeluisimpia laivatyyppejä. Tämä heikentäisi sataman toimintaedellytyksiä.

Sataman nykyiset lupaehdot eivät mahdollistaisi suunniteltua uutta maankäyttöä. Sataman lupaehdoista ja niiden tulkinnasta tulisikin neuvotella jo kaavoituksen yhteydessä lupaviranomaisena toimivan Etelä-Suomen aluehallintoviraston kanssa.

Laivojen savukaasut ja hajut

Laivojen savukaasupäästöjen ja hajujen leviämistä on arvioitu aiemmin Jätkäsaaren suunnittelun yhteydessä. Selvityksissä Hernesaassa on oletettu olevan kaksi risteilijäpaikkaa, kun nyt saaren reunaan esitetään kolmea paikkaa. Laskelmien mukaan vuonna 2030 selkeästi tunnistettavaa hajua esiintyy alueella keskimäärin 3–6 % vuoden tunneista. Kesäaikaan risteilykaudella selkeää hajua esiintyy Hernesaaren pohjoisosassa 6–9 % tunneista. Uusi risteilijäpaikka saaren lounaisreunassa nostanee hajun esiintyvyyttä vielä jonkin verran. Arviot koskevat maanpintatasoa. Rakennusten ylempien kerrosten korkeudella savukaasujen ja hajujen esiintyvyys on suurempi, mikä tulee huomioida rakennusten tuloilmanvaihdon suunnittelussa.

Helikopterimelu

Nykyinen helikopterikenttä Hernesaaren kärjessä sijaitsee noin 900 metrin etäisyydellä asutuksesta ja rannan virkistysalueista. Uusi kenttäalue sijoittuu vain noin 500 metrin etäisyydelle asutuksesta ja se on myös lähempänä virkistyskäytössä olevia Pihlajasaaria. Riski merkittävien viihtyisyyshaittojen syntymiselle uudella tiiviillä asuinalueella on siten suuri. Melun häiritsevyyttä lisäävät helikopterilentojen nousuihin ja laskuihin liittyvät huomattavan korkeat enimmäismelutasot kentän lähiympäristössä.

Ympäristölautakunta toteaa, että helikopterikentän sijoittaminen osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti vaatisi uuden ympäristöluvan. Nykyisen helikopterikentän lupaehdot eivät suunnitellussa tilanteessa toteudu. Lupaharkinnassa tutkitaan, millä edellytyksillä lentopaikka voidaan sijoittaa aiotulle paikalle ja johtavatko uusi asuinrakentaminen ja virkistysalueet tiukkeneviin lupamääräyksiin. Niihin voi kuulua myös lentotoiminnan rajoittaminen.

Hernesaaren osayleiskaavaselostuksessa on esitetty yleispiirteinen arvio tarkasteltujen sijaintivaihtoehtojen vaikutuksista lähinnä kohteiden saavutettavuuden kannalta. Tämän arvioinnin pohjalta on päädytty Hernesaaren vaihtoehtoon. Ympäristölautakunnan mielestä helikopterikentälle tulisi löytää soveltuvampi sijainti alueelta, jolla asutukselle aiheutuvat meluhaitat ovat merkittävästi pienemmät.

Telakan vaikutukset

Osayleiskaava-alue rajautuu pohjoisosastaan STX:n telakka-alueeseen. Kaavaselostukseen tulisi täydentää tiedot telakan tämänhetkisistä melu- ja ilmanlaatuvaikutuksista alueelle.

Julkisten lähipalveluiden korttelialueet

Osayleiskaava-alueelle on sijoitettu kaksi julkisille lähipalveluille tarkoitettua PY-korttelialuetta alueen vilkkaimmin liikennöidyn, myös risteilybussien käyttämän kokoojakadun varteen. Kaavaselostuksen mukaan pohjoiselle PY-tontille on tarkoitus sijoittaa koulu, leikkipuisto ja yksi viiden ryhmän päiväkotia.

Lapset kuuluvat vanhusten ja sairaiden ohella ns. herkkiin väestöryhmiin, jotka ovat terveysvaikutustutkimusten mukaan tavanomaista alttiimpia ilman epäpuhtaus- ja meluhaitoille. Näiden väestöryhmien oleskelu- ja asuinpaikat tulisi sijoittaa aina mahdollisimman suojaisiin paikkoihin, joissa ilmanlaatu- ja melutilanne on mahdollisimman hyvä. Kokoojakadun varsi ei sovellu herkkien ryhmien toimipisteiden sijoituspaikaksi. PY-kortteleille tulisi etsiä suojaisemmat sijoituspaikat.

Pysäköinti

Kantakaupunkisijainti tarjoaa erinomaiset edellytykset vähäpäästöiselle liikkumiselle. Suunnitellut hyvät joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen yhteydet mahdollistavat oman auton käyttötarpeen minimoinnin. Myös alueen pysäköinti ja pysäköintinormit tulee suunnitella näitä tavoitteita tukeviksi. Kaavaselostuksen mukaan autopaikkamäärän mitoitus on 1 ap/115 krs-m². Tämä tulisi korvata kaupunkisuunnittelulautakunnan 7.2.2012 hyväksymällä uudella normilla 1 ap/130 krs-m².

Ilmastomuutoksen hillintä ja siihen varautuminen

EU:n pyrkimyksenä on siirtyä vuoden 2019 jälkeen passiivienergiarakentamiseen. Tämä merkitsee, että uudistaloilla ei ole lämmitys- tai jäähdytystarvetta eli vuositasolla ostoenergian tarvetta ei ole. Käytännössä tavoite tarkoittaa kiinteistökohtaista uusiutuvaa energiantuotantoa, mikä tulee mahdollistaa kaavoituksessa. Kaavamääräyksiin tulisi jo osayleiskaavatasolta lähtien ohjata mm.

29.01.2013

aurinkosähkön ja -lämmön sekä tuulivoiman käyttöön sallimalla niiden vaatimat rakenteet korttelialueilla. Kaavamääräyksiä tulisi tältä osin täydentää.

Kaavaselostuksen mukaan alin sallittu pääkäyttötarkoituksen mukainen lattiakorkeus on Hernesaassa +3,4 metriä. Alimman rakentamiskorkeuden tulee perustua riittäviin selvityksiin tulvavaarasta ottaen huomioon uusimmat tiedossa olevat merivedennousua koskevat ennusteet.

17.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 08.05.2012 § 73

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Alueen raitiovaunuliikennettä suunnitellessa tulee huomioida raitiovaunukaistojen käytettävyyttä hälytysajoneuvojen ajoreittinä. Ruuhkaisilla tieosuuksilla raitiovaunukaistat ovat usein ainoa reitti hälytysajossa oleville ajoneuvoille. Kiveykset tai korokkeet eivät saa haitata tai estää raitiovaunukaistojen käyttöä hälytysajoneuvojen ajoreittinä.

Alueen liikenne on nyt jo ajoittain hyvin ruuhkainen. Kaavoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, kuinka pystytään varmistamaan Hernesaaren ja sen ympäristön liikennejärjestelyjen toimivuus.

Alueen suunnittelussa tulee huomioida riittävä sammutusveden saatavuus.

Alueen eteläosaan suunnitellaan helikopterikenttää. Osayleiskaavaehdotuksessa ajoreitti helikopterikentälle kulkee asuinalueen läpi. Jos alueelle suunnitellaan helikopterikenttää, on kaavoituksessa huomioitava kentän toiminnan vaatimien polttoainekuljetusten aiheuttamat riskit.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§.

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Raila Hoivanen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31233
raila.hoivanen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 02.05.2012 § 142

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan sisältöisen lausunnon.

Hernesaaren noin 5 100 asukkaan palvelujen järjestämisen on tarkoitus tukeutua pääosin olemassa olevaan sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkoon. Hernesaaren väestöpohja ei edellytä omaa terveysasemaa. Hernesaaren lapsiperheiden kotipalvelun ja varhaisen tuen, perheneuvolan ja lastensuojelun palvelut tullaan järjestämään osana eteläisen alueen palveluja. Aikuisten ja ikääntyvien palvelut tukeutuvat myös olemassa olevaan palveluverkkoon. Hernesaaren suunnittelussa tulee kuitenkin varautua itsenäisen toimeentulon mahdollistaman erityisasumisen sijoittumiseen asuntokortteleihin.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus vastaa päivähoidon palveluverkon tarpeisiin. Hernesaari kuuluu Kallio-Ullanlinna-Vironniemi päivähoitoalueeseen. Päivähoitoalueella päivähoidon tarve on keskimääräistä suurempi suhteessa alle kouluikäiseen väestöön. Hernesaaren vuosien 2020-2045 rakentamis- ja väestöennusteen mukaan päivähoidon palvelujen suurin tarve ajoittuisi vuoden 2030 paikkeille. Ennusteen perusteella laskennallinen päivähoidon tarve Hernesaassa vaihtelisi noin 130-260 päivähoitopaikan välillä 60 %:n kattavuudella.

Hernesaassa tavoitteena on täydentää päivähoidon palveluverkkoa isommilla omilla tonteilla sijaitsevilla toimipisteillä. Kerrostalojen alakertaan sijoittuvia ns. kivijalkapäiväkoteja tarvitaan mahdolliseen tilapäiseen päivähoidon tarpeeseen ruuhkahuippuna. Päivähoidon ja leikkipuistotoiminnan palvelut sijoittuvat hyvin kaavassa osoitetuille julkisten palvelujen ja hallinnon alueille. Päivähoidon palveluverkon suunnittelussa varaudutaan kahden Y-tontilla sijaitsevan päiväkodin tarpeeseen, joiden kummankin laajuudeksi arvioidaan 1 200-1 500

brm2 ja ulkotilat 1 700-2 500 brm2. Leikkipuisto- ja kerhotoiminnan mitoituksena käytetään noin 250-300 brm2 huomioiden lasten vapaan liikkumisen mahdollistamat ulkotilat puistossa.

Jatkosuunnittelussa tulee huomioitavaksi, että sosiaali- ja terveystoimi yhdistetään vuoden 2013 alussa ja päivähoito muodostaa samaan aikaan oman varhaiskasvatuksen käsittävän virastonsa. Sosiaalivirasto mukaan lukien päivähoito ja terveyskeskus ovat osallistuneet viranomaisyhteistyöhön Hernesaaren osayleiskaavaehdotusta valmisteltaessa. Siten valmistelu on pohjautunut nykytilanteessa käytettävissä olevaan tietoon palveluverkon tavoitteista Hernesaareissa.

Sosiaalilautakunnalla ei ole huomautettavaa Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Inkeri Rehtilä, erityisasiantuntija, puhelin: 310 62841
inkeri.rehtila(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 24.04.2012 § 80

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Lautakunta pitää hyvinä ehdotuksen liittyviä hahmotelmia vesiurheilukeskuksesta ja uudesta venesatamasta (W/LV) sekä veneilyyn liittyvistä kaupallisista tiloista (P/TY). Asuntorakentamisen itäpuolelle, merenrantaan, osoitettu 6 hehtaarin puisto on virkistykseen hyvä, mutta tuulinen paikka. Puistoalueelle on ehdotuksen ilmakuvasovituksessa esitetty uimala. Lautakunta pitää uimapaikkaa hyvänä, mutta haluaa huomauttaa että uimalaan tulee esittää erillisrahoitus. Uimalaa ei voida toteuttaa liikuntatoimen raamin puitteissa.

Lentotoiminnan turvallisuuden edellyttämää mereen tehtävää laajaa madallustäyttöä ei liikuntalautakunta pidä mahdollisena. Täyttö estää isojen alusten ja purjeveneiden pääsyn tärkeälle vesialueelle. Aluetta tulisi voida käyttää aktiivisesti mm. purjehduskilpailuiden rata-alueena.

Koko aluetta koskevana huomautuksena todettakoon, että venesatamien välittömään läheisyyteen on saatava riittävästi veneiden talvisäilytyspaikkoja sekä riittävästi veneilijöille osoitettuja autojen pysäköintipaikkoja. Myöhemmissä vaiheissa tulisi tutkia onko mahdollista sijoittaa joitain veneitä talvisäilytykseen alueelle, joka palvelee kesäisin sataman bussiliikenteen pysäköintialueena.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Kaupunginmuseon johtokunta 24.04.2012 § 42

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Osayleiskaavan tavoitteena on liittää alue rakenteellisesti ja kaupunkikuvallisesti osaksi kantakaupunkia. Osayleiskaava mahdollistaa asumisen, työpaikkojen sekä vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvien palveluiden sijoittamisen Hernesaareen. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituripaikan lisäksi yksi uusi laituripaikka. Helikopterikentälle on osoitettu uudelle täyttömaalle pysyvä sijainti. Lisäksi alueelle on sijoitettu kaksi venesatamaa.

Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on pääosin työpaikka-, teollisuus-, toimisto- ja satamatoimintojen aluetta. Asuminen ei ole yleiskaavan mukainen toiminto, minkä vuoksi osayleiskaava on laadittu. Osayleiskaava on oikeusvaikutteinen ja tulee korvaamaan alueellaan voimassa olevan yleiskaava 2002:en.

Osayleiskaava-alueella on kaksi sr-merkinnällä suojeltavaa rakennusta. Toinen on entinen Fordin tehdasrakennus, jonka suunnitteli vuosina 1943–45 arkkitehti Gunnar Nordström. Kookas kalkkihiekkatiilinen rakennus on edustava esimerkki aikakauden teollisuusarkkitehtuurista. Toinen suojeltavaksi esitetty rakennus on valtion viljavaraston käyttöön suunniteltu rakennuskokonaisuus. Sen ovat suunnitelleet vuonna 1953 arkkitehdit Aili ja Niilo Pulkka. Rakennuksen huomiota herättävin osa on korkea siilo-osa. Rakennuksista on tehty rakennushistoriaselvitykset (2011). Rakennusten suojelutavoitteet tarkentuvat asemakaavan laatimisen yhteydessä. Asemakaavoituksessa huomioon otettavaa on

rakennusten suojeluarvo Hernesaaren teollisesta historiasta kertovina ja arkkitehtonisesti ja arvokkaina rakennuksina, toiminnaltaan alueen luonnetta rikastavana osana sekä maisemallisina maamerkkeinä.

Johtokunta pitää myönteisenä, että aiemmin esitetyistä 16-kerroksisista tornitaloista on luovuttu. Uudisrakentaminen tulee selostuksen mukaan olemaan 6-7-kerroksista, mikä turvaa suojeltavan viljavaraston siilo-osan säilymisen paikallisena maamerkinä ja samalla säilyttää alueen mittakaavan kantakaupungille ominaisissa korkeusasemissa.

Merellisen maiseman ja näkymien osalta muutos nykyiseen verrattuna on huomattava. Useat laaditut havainnekuvat kertovat muutoksen laajuudesta. Tasaisella kentällä sijaitsevien lähinnä telakan käytössä olleiden suurikokoisten hallien tilalle tulee asuinrakentamista, rantapuisto ja kanavia. Mittavia merialueen täyttöä ja pengerryksiä vaativa helikopterikenttä muuttaa maisemaa. Suurikokoinen helikopterikenttäalue LL-1 sulkee merellisiä näkymiä etelään. Kaupunginmuseon johtokunta pitää esitettyä helikopterikentän ja erityisesti sen vaatimien täyttöjen ja pengerrysten mitoitusta erittäin ongelmallisena Helsingin kaupungin merialueen ja maiseman vaalimisen kannalta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Yksikön päällikkö 13.12.2011

HEL 2011-003791 T 10 03 02 00

Hernesaaren osayleiskaavan tarkistettu luonnos on valmistunut. Kaupunginmuseo on päättänyt antaa siitä seuraavan lausunnon.

Osayleiskaava mahdollistaa asumisen, työpaikkojen sekä vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvien palveluiden sijoittamisen Hernesaareen. Risteilylaivoille on osoitettu kahden nykyisen laituriipaikan lisäksi yksi uusi laituriipaikka. Helikopterikentälle on osoitettu uudelle täyttömaalle pysyvä sijainti. Lisäksi alueelle on sijoitettu kaksi venesatamaa.

Alueella on kaksi sr-merkinnällä suojeltavaa rakennusta. Toinen on entinen Fordin tehdasrakennus, jonka suunnitteli vuosina 1943–45 arkkitehti Gunnar Nordström. Kookas kalkkiahiekkatiilinen rakennus on edustava esimerkki aikakauden teollisuusarkkitehtuurista. Toinen suojeltava rakennus on valtion viljavaraston käyttöön suunniteltu

rakennuskokonaisuus. Sen ovat suunnitelleet vuonna 1953 arkkitehdit Aili ja Niilo Pulkka. Rakennuksen huomiota herättävin osa on korkea siilo-osa. Rakennuksista on tehty rakennushistoriaselvitykset (2011).

Museo pitää hyvänä, että aiemmin kortteliin AK1-esitetyistä 16-kerroksisista tornitaloista on luovuttu. Uudisrakentaminen tulee selostuksen mukaan olemaan 6-7 –kerroksista, mikä turvaa suojeltavan viljavaraston siilo-osan säilymisen paikallisena maamerkinä.

Merellisen maiseman ja näkymien osalta muutos nykyiseen verrattuna on huomattava. Tasaisella kentällä sijaitsevien lähinnä telakan käytössä olleiden suurikokoisten hallien tilalle tulee asuinrakentamista, rantapuisto ja kanavia. Uusi mittavia merialueen täyttööä vaativa helikopterikenttä muuttaa merellistä maisemaa. Suurikokoinen helikopterikenttäalue LL-1 sulkee merellisiä näkymiä etelään.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Hernesaaren osayleiskaavan tarkistetusta luonnoksesta.

Lisätiedot

Saresto Sari, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

§ 6

Selvitys pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista (a-asia)

HEL 2013-000950 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi selvityksen pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salermo, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37123
marek.salermo(a)hel.fi

Liitteet

1 Raportti "Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä"

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista.

Tiivistelmä

Pyöräilyn yhteiskuntataloudellisten vaikutusten arviointiin kehitettyjä menetelmiä on valmistuneessa selvityksessä sovellettu ensimmäistä kertaa Helsinkiin. Tulokset osoittavat, että nostamalla vuotuista investointitasoa nykyisestä 5-7 miljoonasta eurosta 10 tai 20 miljoonaan saavutettaisiin mittavat yhteiskuntataloudelliset hyödyt erityisesti terveysvaikutuksina ja parantuneena saavutettavuutena. Pyöräilyyn tehtyjen investointien hyötykustannussuhde on lähes kahdeksan eli yhdellä eurolla saadaan kahdeksan euron arvosta hyötyjä. 20 miljoonan euron vuotuisella investointitasolla päästään niin hyödyt kuin kustannukset huomioon ottaen noin 800 miljoonan euron nykyarvoisiin nettohyötyihin. Vaikuttavuus on moninkertainen esimerkiksi tavanomaisiin auto- ja joukkoliikenteen hankkeisiin verrattuna. Selvityksen pohjalta keväällä 2013 tuodaan päätöksentekoon pyöräilyn edistämissuunnitelma, joka sisältää esityksen toimenpiteiksi ja tarkoituksenmukaiseksi rahoitustasoksi pyöräilyn edistämiseksi.

Esittelijä

Tausta ja työn tarkoitus

Pyöräilyn yhteiskuntataloudellisista vaikutuksista on viime vuosina saatu yhä enemmän ja laadukkaampaa tutkimustietoa. Pyöräilyn kasvu vaikuttaa muun muassa autoliikenteen määrään, väyläinvestointitarpeisiin, päästöihin, ihmisten terveyteen ja liikenneturvallisuuteen. Yksi merkittävimmistä pyöräilyn hyödyistä on pyöräilyn suotuisa vaikutus terveyteen. Ulkomailla, esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Tanskassa tehdyt selvitykset ovat osoittaneet, että pyöräilyhankkeiden hyötykustannussuhteet ovat poikkeuksellisen suuria miltei mihin tahansa muihin liikenneinvestointeihin verrattuna. Esimerkiksi Tanskassa on laskettu, että pyöräilystä aiheutuva hyöty on 1,22 Tanskan kruunua kilometriä kohden, kun vastaavasti autoilu tuottaa yhteiskunnalle kustannuksia 0,69 Tanskan kruunua ajettua kilometriä kohden.

Helsingissä pyöräilyn ja jalankulun väyliin sekä niihin liittyviin eritasojärjestelyihin on viime vuosina käytetty noin 5 miljoonaa euroa/vuosi. Vuodelle 2013 poliittiset valtuustoryhmät sopivat budjettiriihessään syksyllä 2 miljoonan euron lisäyksen, joten vuonna 2013 käytettävä summa on noin 7 miljoonaa euroa. Vuosia 2014 ja 2015 koskevassa kaupungin taloussuunnitelmassa on varauduttu 5 miljoonan euron tasoon.

Kaupungin liikenteeseen kokonaisuudessaan käyttämän rahoituksen mittakaavassa pyöräilyn edistämiseen kohdennettu euromäärä on suhteellisen vähäinen, sillä esimerkiksi katuverkon ja pääväylien investointeihin kaupunki käyttää noin 100 milj. euroa vuodessa ja joukkoliikenteen infrastruktuuriin ja HSL:n subventioon noin 250 milj. euroa.

Kaupungilla on vahva pyrkimys kehittää liikennejärjestelmää kestäviä kulkumuotoja edistämällä. Pyöräilylle tavoitellaan nykyistä merkittävämpää asemaa kaupungin liikennejärjestelmässä. Samalla on syntynyt tarve laajentaa tietämystä pyöräilyn vaikutuksista ja mahdollisuuksista Helsingin olosuhteissa. Tieto pyöräiliikenteen investointien hyödyistä ja kustannuksista auttaa arvioimaan tarkoituksenmukaista investointitasoa pyöräilyn edistämishankkeisiin sekä osoittamaan lisääntyneen pyöräilyn aiheuttamat hyödyt yhteiskunnalle.

Kaupungin liikennepolitiikan valmistelun tueksi käynnistettiin alkuvuonna 2012 selvitys pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista sekä pyöräilyn edistämissuunnitelman laatiminen. Selvitys hyödyistä ja kustannuksista avaa uusia näkökulmia pyöräilyn vaikutuksiin ja hälventää epävarmuutta, joka pyöräilyn edistämiseen käytetyn rahoituksen tarkoituksenmukaisuuteen on liittynyt. Selvitys pyöräilyn hyödyistä ja kustannuksista antaa pohjaa hankkeiden ja toimenpiteiden määrittämiseen ja aikatauluttamiseen.

Pyöräilyn yhteiskuntataloudelliset hyödyt ja kustannukset

Pyöräilyn yhteiskuntataloudellisia vaikutuksia on tarkasteltu Liikenneviraston ohjeistuksen mukaisesti. Saman ohjeistuksen mukaisesti arvioidaan myös mm. tiehankkeiden ja joukkoliikennehankkeiden kannattavuus.

Terveysvaikutukset on huomioitu osana laskelmaa nojautuen kansainvälisesti tunnustettuun WHO:n kehittämään kävelyn ja pyöräilyn terveysvaikutusten arviointimenetelmään HEAT (Health Economic Assessment Tool). Menetelmää on nyt ensimmäistä kertaa sovellettu Helsingin oloihin.

Pyöräilyn kysyntämuutoksia arvioitiin kaikki liikennemuodot kattavalla kysyntämallilla, joka pohjautuu Helsingin seudun matkapäiväkirjatutkimukseen. Helsingissä pyöräilijämäärät ovat viime vuosina olleet kasvusuunnassa toisin kuin muualla Suomessa, missä sekä kävelyn että pyöräilyn osuus on lisäämistavoitteista huolimatta vähentynyt kaikissa väestöryhmissä (lähde: Valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus 2010–2011).

Pyöräilyn hyötyjen ja kustannusten selvittämiseksi määriteltiin kaksi eritasoista investointiskenaariota. Skenaarioista ensimmäinen perustuu 10 miljoonan vuosittaiseen investointitasoon ja toinen 20 miljoonan tasoon. Näitä verrattiin nykyiseen noin 5 miljoonan vuosi-investointitasoon. Investoinneissa painotettiin laatuikäytävien lisäämistä ja kantakaupungin pyörätieverkon täydentämistä. Lisäksi ohjelmat sisälsivät liittymäjärjestelyitä turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi sekä esikaupunkien verkon täydennyshankkeita. Laskentajakso kattaa investointivuodet 2013–2024 ja kolmekymmentä vuotta tämän jälkeen.

Tulokset osoittavat, että yhteiskuntataloudelliset hyödyt ovat molemmissa skenaarioissa mittavat. Hyöty-kustannussuhde 7,8 on moninkertainen tavanomaisiin liikenneinvestointihankkeisiin verrattuna.

Ensimmäisessä skenaariossa (investointeja 10 milj. euroa / vuosi) nettohyötyjä laskentajaksolla kertyy yhteensä 310 miljoonaa euroa. Terveysyötyjä saadaan 293 miljoonaa euroa ja aikasäästöjä 171 miljoonaa euroa. Suurimmat kustannukset (95 miljoonaa euroa) kertyvät onnettomuuskustannuksista, sillä pyöräilyn lisääntyessä pyöräonnettomuuksienkin määrät kasvavat.

Toisessa skenaariossa (investointeja 20 milj. euroa / vuosi) nettohyödyt ovat 774 miljoonaa euroa eli selvästi ensimmäistä skenaariota suuremmat. Laatuikäytävien verkon laajentuessa saadaan selvästi enemmän matka-ajan säästöjä ja pyöräilyn houkuttelevuus kasvaa. Terveysyötyjä saadaan 550 milj. euroa ja aikasäästöjä 523 milj.

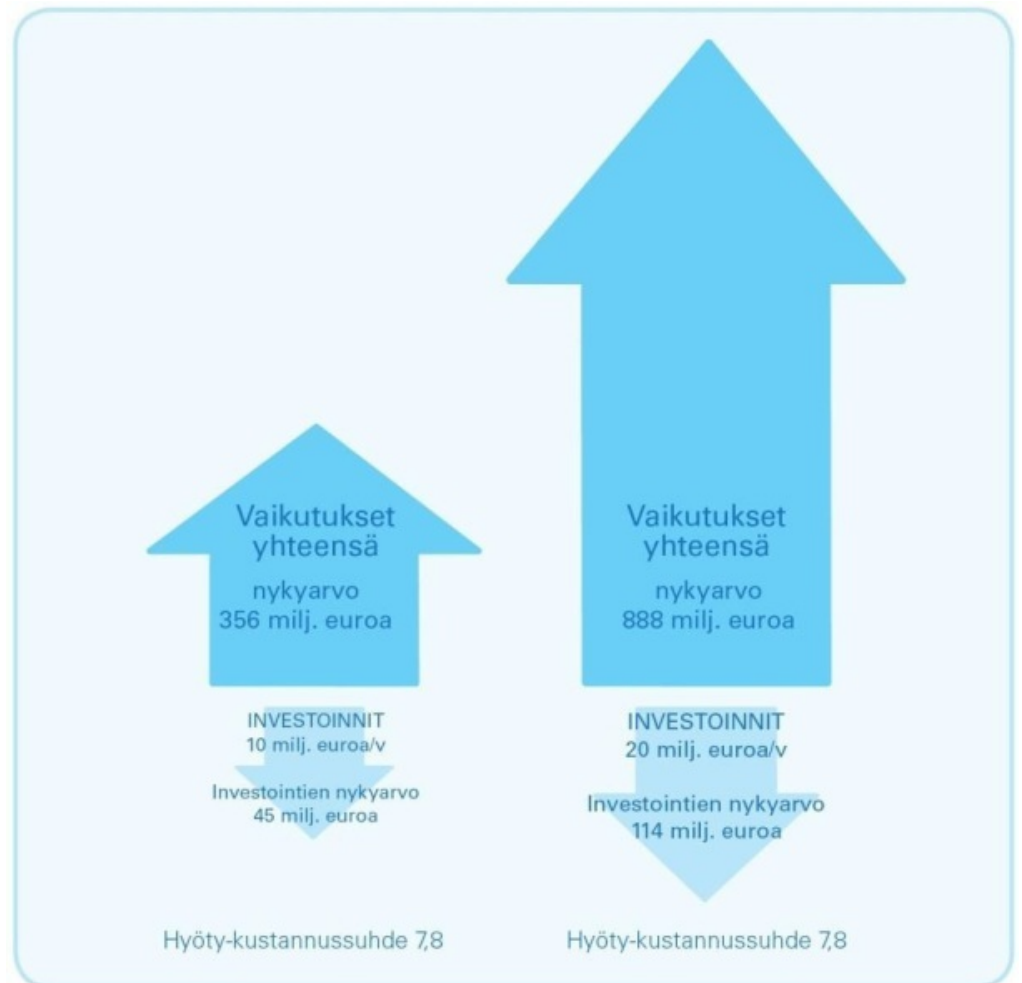

euroa. Kustannuksista suurin ovat onnettomuuskustannukset 175 milj. euroa.

Herkkyystarkasteluna tutkittiin hyöty-kustannussuhteen muutosta, mikäli keskeisimpien vaikutusten arvotus olennaisesti muuttuisi. Esimerkiksi säästetyn ajan arvon jättäminen kokonaan laskelmista pois ei vaikuttaisi ratkaisevasti pyöräilyn edistämisen kannattavuuteen, sillä hyöty-kustannussuhde olisi edelleen yli 3.

Liikenteen kysyntäennusteen mukaan pyöräilyn kasvu vähentää henkilöautoliikenteen ja joukkoliikenteen matkamääriä lähes yhtä paljon kumpaakin. Kävelen tehtävien matkojen määrä säilyi likimain ennallaan. Skenaariot eivät sisältäneet toimenpiteitä, joilla olisi rajoitettu moottoriajoneuvoliikennettä. Valinta perustui siis yksinomaan pyöräilyn houkuttelevuuden kasvuun.

Keskimääräinen helsinkiläinen pyöräilee nykyisin noin 270 kilometriä vuodessa. Laskelmassa esitetyt hyödyt saavutetaan, kun keskivertohelsinkiläinen pyöräilee 20–40 kilometriä nykyistä enemmän vuoteen 2016 mennessä ja 50–80 enemmän vuoteen 2025 mennessä.

Kuva: Vaihtoehtojen investointikustannukset ja vaikutukset yhteensä.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marek Salermo, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37123
marek.salermo(a)hel.fi

Liitteet

1 Raportti "Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä"

29.01.2013

Hp/1

§ 7

Kaavoituskatsauksen painotyön tilaaminen (b-asia)

HEL 2013-000760 T 02 08 02 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esityslistatekstistä ilmenevin perustein oikeuttaa kaupunkisuunnitteluviraston jatkamaan Kaavoituskatsaus-julkaisun painotyösopimusta (Kslk 20.1.2011 § 19) entisin ehdoin yhdellä vuodella Forssa Print Tampere Oy:n kanssa.

Vuoden 2013 osalta hankinnan arvo on enintään 50 000 euroa (alv 0 %) riippuen painotuotteen lopullisesta sivumäärästä ja painosmäärästä. Kolmen vuoden (2011–2013) osalta hankinnan arvo on yhteensä enintään 146.000 euroa (alv 0 %).

Sopijapuolia sitova sopimus vuoden 2013 osalta syntyy, kun molemmat sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen jatkamista koskevan sopimuksen liitteen.

Päätöksen jakelu:

- Viestintäyksikkö / Mäntymäki
- Määrärahaseuranta / Oivo

Käsittely

Outi Karsimus: Poistetaan päätösehdotuksen 2. kappaleesta virke: "Päätöksen optiovuoden 2013 käytöstä lautakunta tekee myöhemmin erikseen."

Esittelijä

hallintopäällikkö
Outi Karsimus

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Otteet

Ote
Forssa Print Tampere Oy

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunkisuunnittelulautakunta

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen esityslistatekstistä ilmenevin perustein oikeuttaa kaupunkisuunnitteluviraston jatkamaan Kaavoituskatsaus-julkaisun painotyösopimusta (Kslk 20.1.2011 § 19) entisin ehdoin yhdellä vuodella Forssa Print Tampere Oy:n kanssa.

Vuoden 2013 osalta hankinnan arvo on enintään 50 000 euroa (alv 0 %) riippuen painotuotteen lopullisesta sivumäärästä ja painosmäärästä. Kolmen vuoden (2011–2013) osalta hankinnan arvo on yhteensä enintään 146.000 euroa (alv 0 %). Päätöksen optiovuoden 2013 käytöstä lautakunta tekee myöhemmin erikseen.

Sopijapuolia sitova sopimus vuoden 2013 osalta syntyy, kun molemmat sopijapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen jatkamista koskevan sopimuksen liitteen.

Päätöksen jakelu:

- Viestintäyksikkö / Mäntymäki
- Määrärahaseuranta / Oivo

Esittelijä

Helsingin kaupungin hankintakeskus kilpailutti kaupunkisuunnitteluviraston toimeksiannosta Kaavoituskatsaus-julkaisun painotyön. Kansallinen hankintailmoitus julkaistiin 15.11.2010 Hilma-verkkopalvelussa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 20.1.2011 § 19 valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään sopimuksen Helsingin vuoden 2011 kaavoituskatsauksen painotyöstä Acta Print Oy / Forssa Printin kanssa (nykyisin Forssa Print Tampere Oy). Tuolloin hankinnan arvoksi arvioitiin vuoden 2011 osalta enintään 45 922 euroa (alv 0 %) ja kolmen vuoden (2011–2013) osalta enintään 137 766 euroa (alv 0 %). Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 13.12.2011 § 412 oikeuttaa viraston jatkamaan painotyösopimusta vuoden 2012 osalta.

Helsingin asukasluku on kasvanut ja sekä vuoden 2012 että vuoden 2013 kaavoituskatsauksen painosmäärä on ollut suurempi kuin vuonna 2011 pystyttiin arvioimaan. Tämän vuoksi kolmen vuoden yhteen laskettu hinta on jonkin verran suurempi kuin alkuperäisessä hankintapäätöksessä.

Vuoden 2011 osalta hankinnan arvo oli 46 291,90 euroa (alv 0 %) ja vuoden 2012 osalta 46 821,16 euroa (alv 0 %).

Tarjouspyynnön ja hankintasopimuksen mukaan sopimuskausi kattaa vuoden 2011 kaavoituskatsauksen julkaisemisen sekä option vuosien 2012 ja 2013 julkaisuista. Kaupunkisuunnittelulautakunta tekee

erikseen päätökset optiovuosien käyttämisestä vuosittain. Tilaaja ilmoittaa toimittajalle viimeistään joulukuussa 2011 mahdollisesta option käyttämisestä vuodelle 2012 ja joulukuussa 2012 vuodelle 2013.

Optiovuoden käyttö on perusteltua, koska kaupunkisuunnitteluvirasto on ollut tyytyväinen toimittajalta saamiensa palvelujen laatuun niin julkaisun painojäljen kuin toimitusaikataulun suhteen.

Optioehdon käyttäminen perustuu julkisista hankinnoista annetun lain 28 §:n 3 momenttiin.

Esittelijä

hallintopäällikkö
Outi Karsimus

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Otteet

Ote

Forssa Print Tampere Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunkisuunnittelulautakunta

§ 8

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta, joka koskee viherkattojen rakentamista (b-asia)

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinkiä suunnitellaan urbaanina ja viihtyisänä, kaupunkirakenteeltaan tiivistyvänä kaupunkina, jossa tuetaan kestäviä elämäntapoja ja ekotehokkuuden edistämistä. Viherkattojen rakentamisen edistäminen sopii hyvin näihin kaupunkisuunnittelun tavoitteisiin.

Kaavoituksella voidaan ohjata viherkattojen rakentamista joko yksittäisissä hankkeissa tai alueellisin periaattein. Helsingin asemakaavoissa esiintyy viherkattojen rakentamismääräyksiä, joita on perusteltu hulevesien hallinnan, kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa elävällä kasvillisuudella peitetyt katot vähentävät kovien läpäisemättömien pintojen osuutta rakennusaloilla ja vaikuttavat hulevesien hallintajärjestelmien mitoitusarpeisiin maankäytössä. Kuninkaantammi on Helsingin hulevesistrategian pilottikohde, jossa viherkattoja tullaan edellyttämään julkisiin rakennuksiin sekä kaikkiin yksikerroksisiin rakennusten osiin ja katoksiin.

Korkean rakentamisen ja pieniä pihoja kompensoivien kattoterassien yleistyessä tulee viides julkisivu, kattomaisema, yhä tärkeämpään rooliin kaupungin viihtyisyyden lisääjänä. Mm. Kalasataman ja Jätkäsaaren asemakaavoihin on tästä syystä sisällytetty viherkattorakentamista koskevia asemakaavamääräyksiä. Viherkattojen toteutuminen on kuitenkin toistaiseksi ollut Helsingissä melko vähäistä ja kehitys hidasta. Hankkeita jarruttaviksi ongelmiksi on esitetty niin kustannuksia kuin epävarmuutta viherrakenteiden teknisistä ominaisuuksista ja turvallisuudesta. Kaupunkisuunnitteluvirastossa ja rakennusvalvontavirastossa on yhteistyössä ryhdytty pohtimaan keinoja viherkattorakentamisen esteiden poistamiseksi.

Viherkatto-ohjelmia ja niiden toteutuksen määrätietoista ohjausta on tehty useassa Euroopan ja Yhdysvaltojen suurkaupungissa. Maailmalta tunnetaan esimerkkejä viherkattorakentamisella saavutetuista hyödyistä, kuten positiivisista vaikutuksista energiatehokkuuteen, melutasoihin, ilmanlaatuun ja luonnon monimuotoisuuteen. Kaupunkiviljely ja lähiruuan tuotanto ovat voimakkaasti kasvussa olevia

trendejä, joille viherkatot voivat antaa uusia mahdollisuuksia. Viherkattorakentamisessa tekniset ratkaisut yhdistyvät esteettisiin ja kaupunkielämää rikastuttaviin tavoitteisiin.

Helsingin hankkeissa tulee ottaa huomioon paikallinen ilmasto sekä Suomeen soveltuvat kasvualustat ja kasvilajit. Tähän liittyvää tietoa kertyy parhaillaan käynnissä olevassa Helsingin yliopiston Viides ulottuvaisuus -tutkimusohjelmassa. Hulevesien hallintaan liittyvät tavoitteet on kirjattu Helsingin hulevesistrategiaan. Viherkattojen edistäminen on myös kirjattu Helsingin asumisen ja maankäytön ohjelmaan. Kaupunkisuunnitteluvirastossa laaditaan viheralueiden strategista kehityskuvaa (VISTRA), joka osaltaan pyrkii ottamaan kantaa kaupungin vihreyden säilyttämiseen ja edistämiseen sekä hulevesien käsittelyyn. Viherkattojen yleistymiseksi tarvitaan kannustavien periaatteiden lisäksi konkreettisia esimerkkejä toteutuksesta ja ylläpidosta, käytännönläheistä tietoa ja kokemuksia parhaista käytännöistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää Anni Sinnemäen, Emma Karin ja Mari Puoskarin tekemää valtuustoaloitetta viherkattojen rakentamisen edistämisestä ajankohtaisena ja kannatettavana. Ekologisesti kestävä viherkattorakentaminen kuuluu luontevana osana Helsingissä jatkuvaan kaupungistumiskehitykseen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis osallistumaan strategian laatimiseen viherkattojen edistämiseksi yhteistyössä rakennusviraston ja ympäristökeskuksen kanssa. Viherkatoilta rakennuslupaprosessissa vaadittavien rakenteellisten ominaisuuksien selkeyttämiseksi ja toteuttamiseen liittyvien kokemusten kartoittamiseksi olisi tärkeää saada myös rakennusvalvontavirasto mukaan strategiatyöhön. Strategiaan on syytä ottaa mukaan myös katto- ja muun kaupunkiviljelyn edistäminen ilmasto-, työllisyys-, terveys- ja viihtyisyysperustein.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan lisäämällä lausunnon viimeiseksi lauseeksi seuraavan:

"Strategiaan on syytä ottaa mukaan myös katto- ja muun kaupunkiviljelyn edistäminen ilmasto-, työllisyys-, terveys- ja viihtyisyysperustein."

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 2100, (Kansakoulukatu 3)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite
Kansakoulukatu 3
Helsinki 10
www.hel.fi/kaupunkisuunnittelu

Puhelin

Faksi
+358 9 310 37409

Y-tunnus

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsinkiä suunnitellaan urbaanina ja viihtyisänä, kaupunkirakenteeltaan tiivistyvänä kaupunkina, jossa tuetaan kestäviä elämäntapoja ja ekotehokkuuden edistämistä. Viherkattojen rakentamisen edistäminen sopii hyvin näihin kaupunkisuunnittelun tavoitteisiin.

Kaavoituksella voidaan ohjata viherkattojen rakentamista joko yksittäisissä hankkeissa tai alueellisin periaattein. Helsingin asemakaavoissa esiintyy viherkattojen rakentamismääräyksiä, joita on perusteltu hulevesien hallinnan, kaupunkikuvan ja viihtyisyyden näkökulmasta. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa elävällä kasvillisuudella peitetyt katot vähentävät kovien läpäisemättömien pintojen osuutta rakennusaloilla ja vaikuttavat hulevesien hallintajärjestelmien mitoitusarpeisiin maankäytössä. Kuninkaantammi on Helsingin hulevesistrategian pilottikohde, jossa viherkattoja tullaan edellyttämään julkisiin rakennuksiin sekä kaikkiin yksikerroksisiin rakennusten osiin ja katoksiin.

Korkean rakentamisen ja pieniä pihoja kompensoivien kattoterassien yleistyessä tulee viides julkisivu, kattomaisema, yhä tärkeämpään rooliin kaupungin viihtyisyyden lisääjänä. Mm. Kalasataman ja Jätkäsaaren asemakaavoihin on tästä syystä sisällytetty viherkattorakentamista koskevia asemakaavamääräyksiä. Viherkattojen toteutuminen on kuitenkin toistaiseksi ollut Helsingissä melko vähäistä ja kehitys hidasta. Hankkeita jarruttaviksi ongelmiksi on esitetty niin kustannuksia kuin epävarmuutta viherrakenteiden teknisistä ominaisuuksista ja turvallisuudesta. Kaupunkisuunnitteluvirastossa ja rakennusvalvontavirastossa on yhteistyössä ryhdytty pohtimaan keinoja viherkattorakentamisen esteiden poistamiseksi.

Viherkatto-ohjelmia ja niiden toteutuksen määrätietoista ohjausta on tehty useassa Euroopan ja Yhdysvaltojen suurkaupungissa. Maailmalta tunnetaan esimerkkejä viherkattorakentamisella saavutetuista hyödyistä, kuten positiivisista vaikutuksista energiatehokkuuteen, melutasoihin, ilmanlaatuun ja luonnon monimuotoisuuteen. Kaupunkiviljely ja lähiruuan tuotanto ovat voimakkaasti kasvussa olevia trendejä, joille viherkatot voivat antaa uusia mahdollisuuksia. Viherkattorakentamisessa tekniset ratkaisut yhdistyvät esteettisiin ja kaupunkielämää rikastuttaviin tavoitteisiin.

Helsingin hankkeissa tulee ottaa huomioon paikallinen ilmasto sekä Suomeen soveltuvat kasvualustat ja kasvilajit. Tähän liittyvää tietoa kertyy parhaillaan käynnissä olevassa Helsingin yliopiston Viides ulottuvaisuus -tutkimusohjelmassa. Hulevesien hallintaan liittyvät

tavoitteet on kirjattu Helsingin hulevesistrategiaan. Viherkattojen edistäminen on myös kirjattu Helsingin asumisen ja maankäytön ohjelmaan. Kaupunkisuunnitteluvirastossa laaditaan viheralueiden strategista kehityskuvaa (VISTRA), joka osaltaan pyrkii ottamaan kantaa kaupungin vihreyden säilyttämiseen ja edistämiseen sekä hulevesien käsittelyyn. Viherkattojen yleistymiseksi tarvitaan kannustavien periaatteiden lisäksi konkreettisia esimerkkejä toteutuksesta ja ylläpidosta, käytännönläheistä tietoa ja kokemuksia parhaista käytännöistä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää Anni Sinnemäen, Emma Karin ja Mari Puoskarin tekemää valtuustoaloitetta viherkattojen rakentamisen edistämisestä ajankohtaisena ja kannatettavana. Ekologisesti kestävä viherkattorakentaminen kuuluu luontevana osana Helsingissä jatkuvaan kaupungistumiskehitykseen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on valmis osallistumaan strategian laatimiseen viherkattojen edistämiseksi yhteistyössä rakennusviraston ja ympäristökeskuksen kanssa. Viherkatoilta rakennuslupaprosessissa vaadittavien rakenteellisten ominaisuuksien selkeyttämiseksi ja toteuttamiseen liittyvien kokemusten kartoittamiseksi olisi tärkeää saada myös rakennusvalvontavirasto mukaan strategiatyöhön.

Esittelijä

Valtuustoaloite

Anni Sinnemäki, Emma Kari ja Mari Puoskari ovat 10.10.2012 tehneet seuraavan aloitteen:

Viherkatot palvelevat kaupungissa monia tarkoituksia: ne parantavat rakennusten energiatehokkuutta, lisäävät luonnon monimuotoisuutta kaupungissa ja vähentävät lisääntyvien sateiden aiheuttamia tulvia. Kaupungin viihtyisyyden lisäämisessä viherkatoilla voi myös olla suuri rooli. Viherkattojen avulla melutasoja kaupungissa saadaan laskemaan ja ilmanlaatua voidaan parantaa.

Eri puolilla maailmaa saatujen kokemusten perusteella toimiva viherkatto vähentää merkittävästi rakennuksen energiankulutusta. Myös ilmastoinnin tarpeen suhteen tulokset ovat hyviä. Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen on yksi keskeisin keino vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja erityisiä haasteita on nimenomaan vanhojen rakennusten energiatehokkuudessa. Viherkattojen rakentamisella voidaan parantaa vanhojen rakennusten energiatehokkuutta kustannustehokkaasti.

Ilmaston lämpenemisen myötä lämpenee myös meri. Itämeren rannalla sijaitsevalle Helsingille tämä tarkoittaa sademäärien ja kaupunkitulvien lisääntymistä. Sateet kasvattavat hulevesivalumia, eli maan pinnalta,

rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- ja sulamisvettä. Viherkatot toimivat osaratkaisuuina hulevesien hallintaan, sillä ne sitovat sadevettä ja tasoittavat tulvahuippuja.

Viherkattojen avulla voidaan edistää luonnon monimuotoisuutta ja kaupungin viihtyisyyttä. Viherkatot voivat tarjota kasvualustan harvinaistuville lajeille. Viherkattoja hoitamalla kaupunkilaiset voivat tuottaa itselleen ruokaa ja siten vähentää ruuan kuljetusten päästöjä.

Viherkattojen edistämiseksi tarvitaan kaupungissa selkeät tavoitteet ja strategia niiden toteuttamiseksi. Kattojen ammattitaitoinen toteutus ja ylläpito vaatii kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena voisi olla, että uusien rakennusten kattopinta-alasta 40 - 60 prosenttia saataisiin kasvillisuuden peittämäksi. Myös vanhojen rakennusten osalle tulisi asettaa tavoite. Viherkattojen edistäminen voidaan aloittaa kokeiluilla, joista kerätään kokemuksia ja osaamista.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunkisuunnitteluvirasto ja rakennusvirasto yhdessä ympäristöviraston kanssa laatii strategian viherkattojen edistämiseksi.

Lausuntopyyntö

Hallintokeskus on pyytänyt kaupunkisuunnittelulautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 20.12.2012 mennessä ja määräaika on jatkettu 8.2.2013 asti.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Suvi Tyynilä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37264
suvi.tyynila(a)hel.fi

Oheismateriaali

1

Sinnemäki Anni valtuustoaloite Kvsto 10.10.2012 asia 37

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 08.01.2013 § 10

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Viherkattoja rakentamalla voidaan edistää useita kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupungin uuden ympäristöpolitiikan (kaupunginvaltuusto 26.9.2012) tavoitteista viherkattojen rakentaminen tukee sekä ilmastontietä ilmansuojelua, meluntorjuntaa, vesiensuojelua ja luonnonsuojelua. Viherkatot liittyvät myös Pääkaupunkiseudun ilmastomuutokseen sopeutumisen strategiaan (HSY:n hallitus 20.4.2012), erityisesti sen maankäyttöön liittyvään toimenpiteeseen, joka edellyttää ekosysteemipalvelujen toimivuudesta ja biodiversiteetin säilymisestä huolehtimista ekologisia yhteyksiä ja viherverkostoa kehittäen. Viherkattojen rakentamisen edistämistä ei kuitenkaan ole vielä esitetty toimenpiteenä missään kaupungin strategisessa ohjelmassa mutta asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2012 (kaupunginvaltuusto 12.9.2012) se on mainittu asuntokannan kehittämistavoitteen yhteydessä.

Ilmastomuutoksen hillintä

Sinnemäen, Karin ja Puoskarin valtuustoaloitteessa on tuotu laajasti esiin viherkattojen edullisia vaikutuksia ympäristöön, mm. kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Helsingissä kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään mm. kaupunkirakennetta tiivistämällä. Tavoitteena on ekotehokkuuden lisääminen mutta sen määrittelyssä on unohdettu ekosysteemien ja paikallisilmaston osuus. Kaupunkirakenteen tiivistämisestä voi seurata ekosysteemipalvelujen heikkenemistä ja elinympäristön laadun huononemista viheralueiden vähentyessä ja yksipuolistuessa. Tätä voidaan jossain määrin kompensoida viherkattojen avulla.

Hiilinieluna viherkatoilla ei ole kaupungin mittakaavassa kovin suurta merkitystä, mutta kasvihuonekaasujen vähentämiseksi kaikki mahdolliset keinot olisi syytä ottaa käyttöön. Mahdollisimman runsaan ja monimuotoisen kasvillisuuden ylläpito on hyvä tavoite, jota viherkatot osaltaan toteuttavat. Lisäksi viherkatot hillitsevät ilmastomuutosta rakennusten energiatehokkuutta lisäämällä. Kattokasvillisuus rakennekerroksineen parantaa katon lämmöneristävyyttä ja suojaa katon vedeneritystä lämpötilan vaihteluilta ja UV-säteilyltä. Kasvillisuus siis suojaa kattoja; se voi vähentää kattorakenteen lämpötilavaihteluita jopa 70 %.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Ilmastomuutokseen sopeutumisessa viherkatoilla on tärkeä merkitys. Helleaaltojen on ennustettu yleistyvän. Niistä on haittaa erityisesti lapsille, vanhuksille ja pitkäaikaissairaille. Viherkatot, kuten kasvillisuus ylipäättään, tasaa varjostuksen ja haihdunnan avulla korkeita lämpötiloja ja lisää siten elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä. Talvisin viherkatot ovat tavallisia kattoja lämpimämpiä. Viherkatot

voivat myös suojata melulta ja pölyltä. Myös niiden vehreys ja kauneus edistää hyvinvointia. Lisäksi niistä on apua tulvien torjunnassa, koska ne tasaavat rankkasateiden aiheuttamia suuria virtaamia. Helsingin kaupunginhallitus on 20.10.2008 hyväksynyt hulevesistrategian, jonka kautta pyritään edistämään luonnonmukaista hulevesien hallintaa. Viherkattostrategia täydentäisi hyvin hulevesistrategiaa ja tarkentaisi sen tavoitteita ja toimenpiteitä.

Helsingin kaupunki on käynnistänyt yhteistyössä Lahden, Turun ja Vantaan kaupunkien sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän, Ilmatieteen laitoksen ja Turun yliopiston kanssa hankkeen Ilmastonkestävä kaupunki – työkaluja suunnitteluun (ILKKA). Hanke on kaksivuotinen ja sen tavoitteena on edistää kuntien sopeutumista muuttuvaan ilmastoon, erityisesti sen ennakoimattomuuteen ja ääri-ilmiöihin. Huomioimalla ilmastonkestävyys kaupunkisuunnittelussa voidaan vähentää rankkasateiden, myrskyjen, lämpötilan kohoamisen ja merenpinnan nousun aiheuttamia kustannuksia tulevaisuudessa. Hankkeessa kartoitetaan parhaita ilmastonmuutokseen sopeutumisen käytäntöjä ulkomailta ja Suomesta ja luodaan suunnittelutyökaluja ja rakentamisen ohjeistuksia. Lisäksi ILKKA-hankkeessa arvioidaan ilmastonmuutokseen varautumisen aiheuttamia kustannuksia ja hyötyjä.

Viherkattojen rakentamisen edistäminen liittyy ILKKA- hankkeeseen monella tavalla. Hankkeen kautta voidaan saada alustavia tietoja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta parhaista ratkaisuista. Hankkeessa myös vertaillaan kaupunkien hiilinielupotentiaalia esimerkkialueilla. Vettä läpäisemättömiä pintoja kartoitetaan ja arvioidaan niiden merkitystä suhteessa hulevesien hallintaan. Myös lämpösaarekkeita kartoitetaan. Lisäksi kokeillaan ns. viherkerroin käyttöä kaupunkisuunnittelussa ja rakentamisessa. Viherkerroin kuvaa alueiden ekotehokkuutta ekosysteemien ja pienilmaston kannalta. Menetelmän avulla määritellään kaupunkivihreään ja hulevesiin liittyviä tekijöitä. Suunnitteluvaiheessa alueille määritellään tavoitetasot. Niiden saavuttamiseksi voidaan käyttää monia erilaisia viherrakentamis- ja hulevesienjohtamisratkaisuja, jotka on pisteytetty. Yhteenlaskettujen pisteiden tulee vastata tavoitteeksi asetettua viherkerrointa. Esimerkiksi monikerroksinen luonnonmukainen kasvillisuus antaa paljon pisteitä mutta pisteitä kertyy myös yhdestä puusta tai pensaasta.

Viherkattostrategia on tarpeellinen

Ehdotus viherkattostrategian valmisteleminen on kannatettava. Viherkattoratkaisut ovat ekologisista ja oikein toteutettuina usein myös taloudellisesti tehokkaita. Viherkatot ovat pitkäikäisiä ja osa niistä, esimerkiksi maksaruohokatot, ovat täysin hoitovapaita.

Viherkattostrategiaan tai -ohjelmaan tulee sisällyttää myös muita toimenpiteitä valtuustoaloitteessa esitetyn viherkattokokeilun lisäksi tai erillinen toimenpideohjelma tulee laatia strategian valmistelun yhteydessä. Strategiaan on hyvä ottaa mukaan myös viherkannet, viherseinät sekä kansi- ja kattopuutarhat. Näihin liittyviä käsitteitä on määritelty ja rakentamista ohjeistettu jo vuoden 1999 rakennustietokortissa (RT 85-10709).

Strategiassa tulisi perehtyä rakennusten ekotehokkuuteen liittyviin näkökohtiin. Myös kastelujärjestelmiä olisi hyvä kehittää hankkeen yhteydessä. Sadevesien kerääminen kastelutarkoitukseen olisi hyödyllistä, ja ravinteiden valuminen ympäristöön pitäisi minimoida tai estää kokonaan. Vuodenaikojen vaihtelun, erityisesti talviolosuhteiden huomioiminen on tärkeää. Strategiassa on syytä tarkastella myös hyötykasvien viljelymahdollisuuksia.

Viherkattojen avulla voidaan jossain määrin kompensoida viheralueille rakentamista, koska viherkatot ja -kannet voivat olla myös oleskelutiloja. Ne voivat toimia myös korvaavina elinympäristöinä harvinaisille eliölajeille. Tavoite, että noin puolet katoista olisi kasvillisuuden peittämiä, on hyvä pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi Kööpenhaminan viherkatto-ohjelmassa on samansuuntainen tavoite. Tarkkaan ottaen siellä on tavoitteena, että 50-80 % katoille tulevasta sadannasta saadaan imeytymään viherkattoihin. Monissa muissakin Euroopan kaupungeissa on vastaavia tavoitteita. Joissakin kaupungeissa viherkattojen rakentamista tuetaan myös rahallisesti.

Viherkattostrategian valmistelussa kannattaa tehdä yhteistyötä mm. Helsingin yliopiston ja Aalto yliopiston kanssa. Helsingin yliopiston Viides ulottuvuus -tutkimushankkeessa tarkastellaan viherkattoja luonnon monimuotoisuuden ja ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyysnäkökulmasta. Tavoitteena on muun muassa selvittää suomalaisiin olosuhteisiin parhaiten sopivat kattokasvilajit. Hankkeessa tutkitaan myös viherkatoilta valuvan veden määrää ja laatua, ja viherkattojen kykyä suodattaa sadeveden epäpuhtauksia ja hidastaa veden virtausta viemärijärjestelmään. Myös kaupunkilaisten näkemyksiä toimivista viherkattoratkaisuista kartoitetaan ja viherkattoihin liittyviä päätöksenteon prosesseja tutkitaan. Lisäksi lasketaan viherkattojen hyötyjä suhteessa kustannuksiin. Lisäksi Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmeniassa on käynnistymässä esiselvitys viherkattonormiston kehittämiseksi. Selvitys edistää myös pohjoismaisten standardien kehittämistyötä, jota tehdään norjalaisten johdolla.

Aalto yliopiston Taideteollisessa korkeakoulussa on viherkattoja tutkittu kaupunkiviljelyn näkökulmasta ja Maankäyttötieteiden laitoksella on käynnistymässä Ilmastonmuutokseen sopeutuminen viherrakentamista

kehittämällä -hanke (VIHERKEHÄ). Siinä tutkitaan viherkertoimen soveltamista Helsingin metropolialueella. Tämä hanke on suunniteltu tukemaan Etelä-Suomen kaupunkien ILKKA-hanketta. Tampereen teknisessä yliopistossa on selvitetty viherkatoilla saavutettavia hyötyjä ja perusteluja niiden rakentamiseen. Lisäksi myös kaupungin liikuntavirasto kannattaa ottaa mukaan yhteistyöhön; he ovat jo toteuttaneet joitakin viherkattoja. Aihe on syytä huomioida myös uuden yleiskaavan valmistelussa.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 18.12.2012 § 578

HEL 2012-013805 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta suhtautuu aloitteeseen myönteisesti ja rakennusvirasto on valmis ottamaan vastuulleen viherkattostrategian laatimisen yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja ympäristökeskuksen kanssa.

Viherkatot ovat nykyään osa teknistä ja toiminnallista rakennussuunnittelua. Viherkatto ei ole ainoastaan esteettinen tekijä. Ympäristön laadun kohentamisen lisäksi viherkattojen hyödyntämisen mahdollisuuksia ei ole vielä kaikilta osin selvitetty.

Viherkattojen merkitys hulevesien hallinnassa on tunnetusti suuri. Kattokasvillisuudella on kaupunkiluonnon kannalta myönteinen vaikutus. Kovalla kulutuksella olevan saaristoluonnon maksaruohokasvillisuuden hupenemista voidaan kompensoida maksaruohokatoilla. Perusteita viherkattojen rakentamiselle on useita.

Teknisesti toimivat ja turvalliset viherkattoratkaisut edellyttävät huolellista suunnittelua ja kokemusten keräämistä jo toteutetuista hankkeista. Oikein toteutettuna viherkatto on helppohoitoinen ja pitkäikäinen katto, josta voi lisäksi olla teknistä ja taloudellista hyötyä.

Rakennusvirasto on ollut mukana suunnittelemassa maksaruohokattoja Korkeasaaren eläintarhan visenttitarhan ja karanteenirakennuksen hankkeissa.

Käsittely

18.12.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset:

Muutetaan päätösehdotuksen toinen kappale seuraavaan muotoon:

”Yleisten töiden lautakunta suhtautuu aloitteeseen myönteisesti ja rakennusvirasto on valmis ottamaan vastuulleen viherkattostrategian laatimisen yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja ympäristökeskuksen kanssa.”

Lisätään päätösehdotuksen loppuun esittelijän esityksen neljä kappaletta, joista toisen kappaleen toiseksi viimeinen virke poistetaan.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jaakko Haapanen, arkkitehti, puhelin: 310 38607
jaakko.haapanen(a)hel.fi

29.01.2013

Pj/1

§ 9

Kaupunkisuunnitteluviraston viranomaisten päätökset (b-asia)

HEL 2013-000833 T 00 01 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi, ettei lautakunnan puheenjohtaja ottanut lautakunnan käsiteltäväksi liitteestä ilmeneviä hallintopäällikön, asemakaavapäällikön, yleiskaavapäällikön ja liikennesuunnittelupäällikön lautakunnan joulutauon 10.-31.12.2012 ja 1.-20.1.2013 tekemiä päätöksiä.

Esittelijä

puheenjohtaja
Risto Rautava

Lisätiedot

Kirsi Juntunen, hallintosihteeri, puhelin: 310 37328
kirsi.juntunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Luettelo viranomaisten päätöksistä

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi, ettei lautakunnan puheenjohtaja ottanut lautakunnan käsiteltäväksi liitteestä ilmeneviä hallintopäällikön, asemakaavapäällikön, yleiskaavapäällikön ja liikennesuunnittelupäällikön lautakunnan joulutauon 10.-31.12.2012 ja 1.-20.1.2013 tekemiä päätöksiä.

Esittelijä

puheenjohtaja
Risto Rautava

Lisätiedot

Kirsi Juntunen, hallintosihteeri, puhelin: 310 37328
kirsi.juntunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Luettelo viranomaisten päätöksistä

29.01.2013

Pj/2

§ 10

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten tekemiä päätöksiä:

virastopäällikkö	21.1.2013
hallintopäällikkö	21.1.2013
liikennesuunnittelupäällikkö/yleiset asiat	21.1.2013
yleiskaavapäällikkö	22.1.2013
asemakaavapäällikkö	22.1.2013

Esittelijä

puheenjohtaja
Risto Rautava

Lisätiedot

Kirsi Juntunen, hallintosihteeri, puhelin: 310 37328
kirsi.juntunen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättäneen, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten tekemiä päätöksiä:

virastopäällikkö	21.1.2013
hallintopäällikkö	21.1.2013
liikennesuunnittelupäällikkö/yleiset asiat	21.1.2013
yleiskaavapäällikkö	22.1.2013
asemakaavapäällikkö	22.1.2013

Esittelijä

puheenjohtaja
Risto Rautava

Lisätiedot

Kirsi Juntunen, hallintosihteeri, puhelin: 310 37328
kirsi.juntunen(a)hel.fi

29.01.2013

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Risto Rautava
puheenjohtaja

Pirkko Vainio
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Matti Niiranen

Jape Lovén

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 08.02.2013 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Helsingin kaupungin kirjaamo

29.01.2013

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan § 7

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

29.01.2013

Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan § 1-3, 5-6, 8-10

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan § 4

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta tekemällä hankinto-oikaisuvaatimuksen tai kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen taikka molemmat.

29.01.2013

1 OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä.

Tiedoksiantopäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan.
Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi

29.01.2013

- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

2 OHJEET KUNTALAIN MUKAISEN OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä,

29.01.2013

vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto, tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava muutoksenhakijan nimi ja kotikunta. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamies, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehen allekirjoitettava. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

29.01.2013

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin muutoksenhakija haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.